

DOBA BRONZOVÁ BRONZE AGE

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

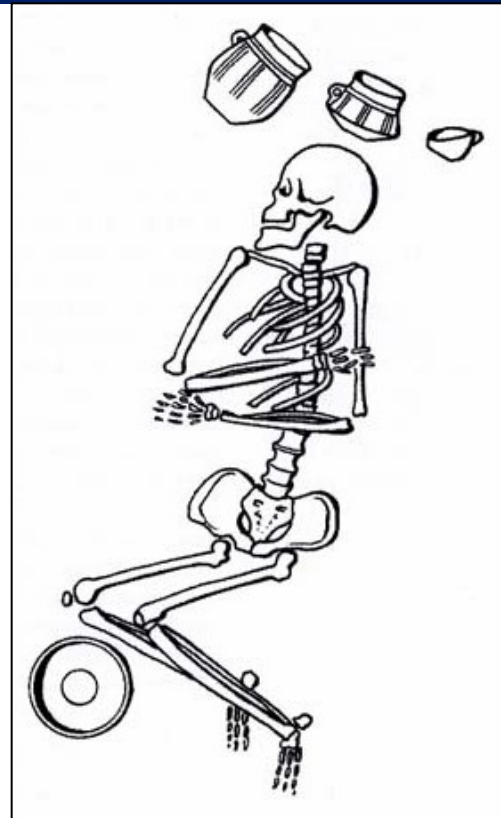

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Bronzová dýka únětické kultury/
Bronze dagger of Únětice Culture

Kostrový hrob únětické kultury/
Inhumation of Únětice Culture

PERIODIZACE/ TIMETABLE

Starší doba bronzová/ Early Bronze Age (2200 – 1600 př. Kr.)

- ◆ **únětická kultura/ Únětice Culture:** Čechy, Morava, JZ Slovensko, Dolní Rakousko, stř. Německo (Sasko, Horní Lužice), J Polsko/ Bohemia, Moravia, southwestern Slovakia, Lower Austria, middle Germany (Saxony, Upper Lusatia), southern Poland
- ◆ **nitranská skupina/ Nitra group:** JZ Slovensko, V Morava/ southwestern Slovakia, eastern Moravia
- ❖ protourbánní kultury/ protourban cultures
 - ◆ **protourbánní horizont/ Protourban horizon:** věteřovská a maďarovská skupina/ Věteřov group, Maďarovce group (Čechy, Morava, Malopolsko, JZ Slovensko, Rakousko/ Bohemia, Moravia, Lesse Poland, southwestern Slovakia)
 - ◆ **otomanská kultura/ Otomani Culture** (V Slovensko/ eastern Slovakia)

Střední doba bronzová/ Middle Bronze Age (1600 – 1300 př. Kr.)

- ❖ mohylové kultury/ Tumulus Cultures
 - ◆ **českofalcká mohylová kultura/ Bohemian-Palatinate Tumulus Culture:** Bavorsko, JZ a Z Čechy/ Bavaria, southwestern and western Bohemia
 - ◆ **středodunajská mohylová kultura/ Middle Danube Tumulus Culture:** SZ a stř. Čechy, J Morava, JZ Slovensko, V Rakousko, Z Maďarsko/ northwestern and central Bohemia, southern Moravia, southwestern Slovakia, eastern Austria, western Hungary

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Mladší doba bronzová/ Young Bronze Age (1300 – 1000 př. Kr.)

Hornodunajská popelnicová pole/ Upper Danube Urnfields

- **knovízská kultura: stř. , SZ, Z a J Čechy/ Knovíz Culture: central, northwestern, western and southern Bohemia**
 - **milavečská skupina/ Milavče group: Z a J Čechy/ western and southern Bohemia**

Středodunajská popelnicová pole/ Middle Danube Urnfield

- **velatická kultura/ Velatice Culture: J Morava, JZ Slovensko, V Rakousko, SZ Maďarsko/ southern Moravia, southwestern Slovakia, eastern Austria, northwestern Hungary**

Lužická popelnicová pole/ Lusatian Urnfields

- **lužická kultura: S, SZ a V Čechy, stř. a S Morava, S Slovensko/ northern, northwestern, eastern Bohemia, middle and northern Moravia, northern Slovakia**

Pozdní doba bronzová/ Late Bronze Age (1000 – 800 př. Kr.)

Hornodunajská popelnicová pole/ Upper Danube Urnfields

- **nynická kultura/ Nynice Culture: Z Čechy/ western Bohemia**
- **štitarský stupeň knovízské kultury/ Štítary stage of the Knovíz Culture: stř., J a SZ Čechy/ central, southern and northwestern Bohemia**

Středodunajská popelnicová pole/ Middle Danube Urnfields

- **podolská kultura/ Podolí Culture: J Morava, JZ Slovensko, V Rakousko, SZ Maďarsko/ S Moravia, SW Slovakia, E Austria, NW Hungary**

Lužická popelnicová pole/ Lusatian Urnfields

- **Slezská kultura/ Silesia Culture: S a V Čechy, stř. a S Morava, S Slovensko)/ N and E Bohemia, central and N Moravia, N Slovakia**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

HLAVNÍ RYSY DOBY BRONZOVÉ/ MAIN FEATURES OF THE BRONZE AGE

- **používání bronzu** (ve Středomoří již od 3. tis. př. Kr.)/ **use of bronze** (Mediterranean since 3,000 BC)
- **koncentrace osídlení**/ **concentrated population**
- **první města s pravidelnou zástavbou**/ **first cities with regular layout**
- **rozvinutá dělba práce**/ **division of labour**
- **obchod**/ **trade**
- **společenská diferenciac**e (zformování nobility)/ **social differentiation** (creation of nobility)
- **politická administrativa**/ **political administration**
- **pokročilá komunikace**/ **advanced communication**
- **prospekce, těžba a nové výrobní technologie**/ **prospection, mining, new technologies**

Bronzové hřivny únětické kultury/
Bronze ring ingot
of Únětice Culture

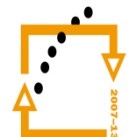
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

BRONZOVÉ PŘEDMĚTY/ BRONZE ARTEFACTS

Šperk/ jewellery

- ❖ jehlice/ pins
- ❖ spony/ fibulae
- ❖ závěsky, nášivky, spirálky/ pendants, badges, spirals
- ❖ náušnice, záušnice/ earrings, lock rings
- ❖ náramky, nápažníky, zápony/ bracelets, armlets, belt hooks
- ❖ prsteny/ rings

Nástroje/ tools

- ❖ sekery/ axes
- ❖ srpy/ sickles
- ❖ nože/ knives
- ❖ břitvy/ razors

Zbraně/ weapons

- dýky/ daggers
- meče/ swords
- hroty kopí, oštěpů a šípů/
points of lances, spears and arrows
- sekeromlaty/ battle-axes
- zbroj/ armour

Jiné/ others

- koňský postroj/ horse trappings
- součásti vozů/ wagon parts
- kovové nádoby/ metal containers

Bronzový náramek s růžicemi/
Bronze bracelet with rosettes

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

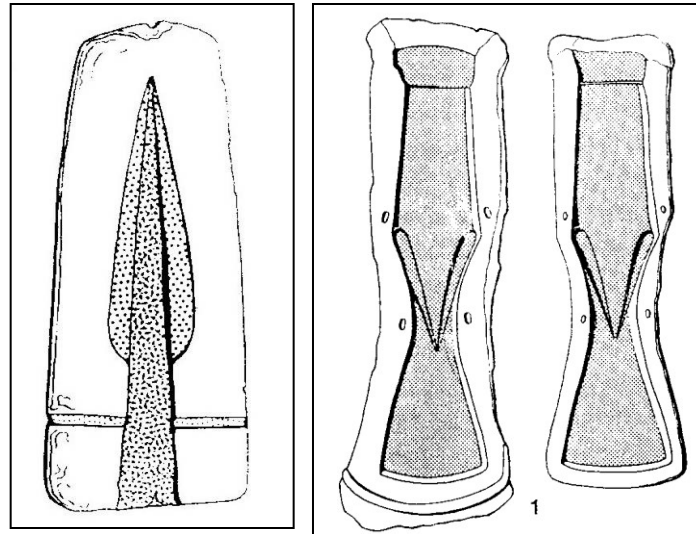

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

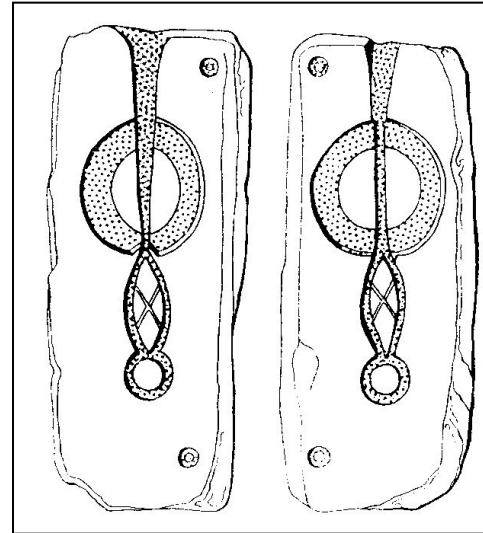
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Výroba/ Production

❖ **Měď/ Copper** – TEPÁNÍ/
CHASING

❖ **Bronz/ Bronze** – ODLÉVÁNÍ/
CASTING: v kadlubech nebo do
ztracené formy/ in moulds or to
the lost casting mould

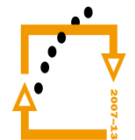
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

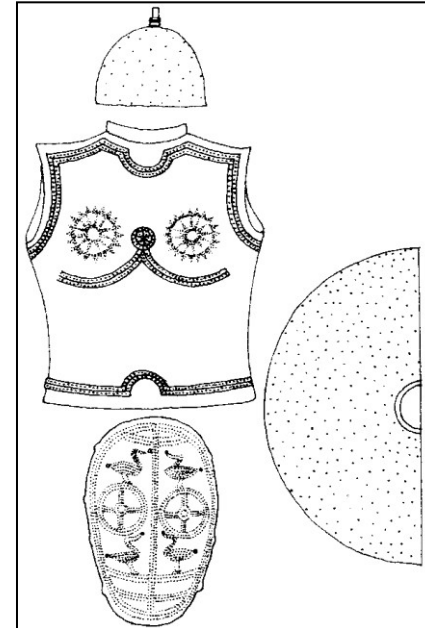
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zbroj (popelnicová pole)/ Armour (urnfields)

- pancíř/ armour
- náholenice/ greaves
- přilba/ helmet
- štít/ shield

Dendra
(Řecko/ Greece)

Střední Evropa/
central Europe

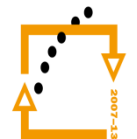
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Pancíř a přilby/ armour and helmets

Le Petit Marais (Belgie/ [Belgium](#))

Frederiksborg (Dánsko/ [Denmark](#))

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

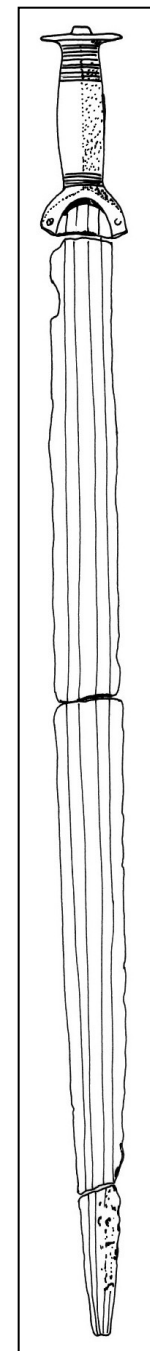
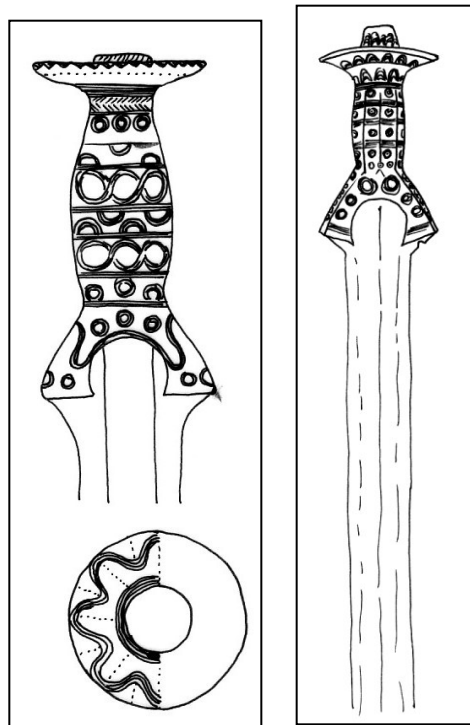
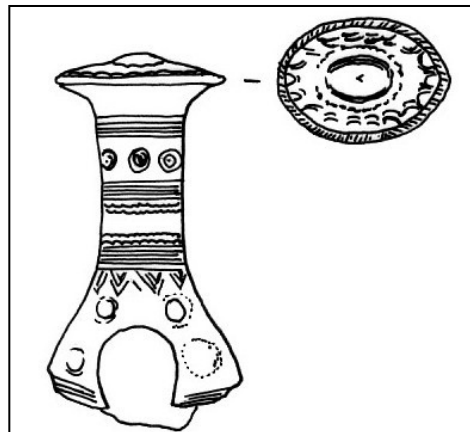
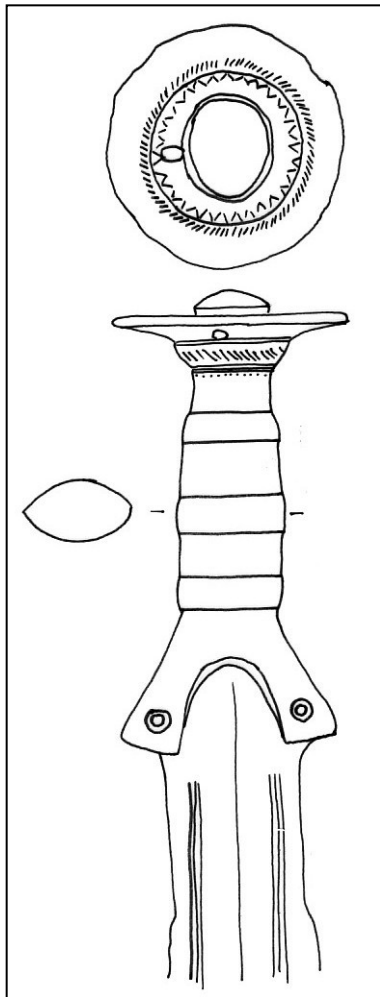
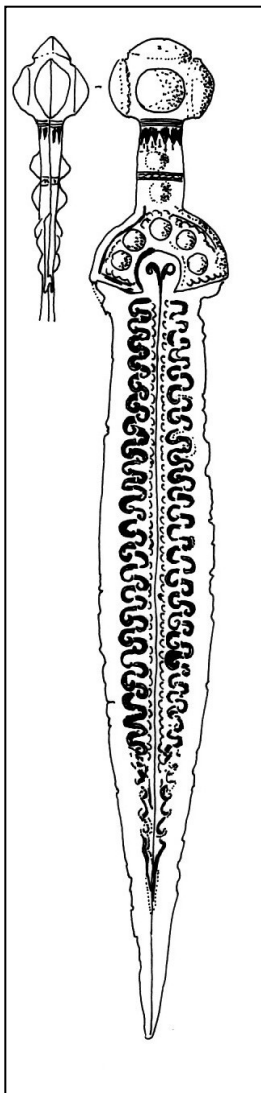

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Meče s plnou litou rukojetí/ Solid hilted swords

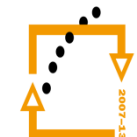
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Meče s jazykovitou rukojetí/ Swords with tongue-shaped hilts

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

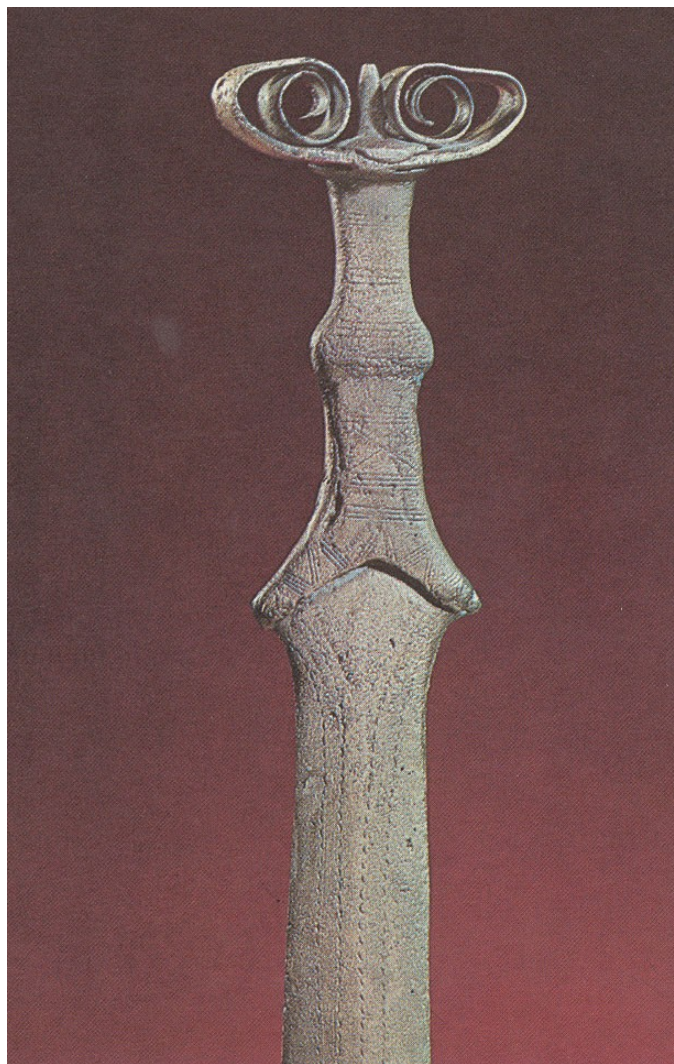

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Meč s jazykovitou rukojetí/ **Tongue-hilted sword**

Meč s anténovitou rukojetí/ **Antenna-hilted sword**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

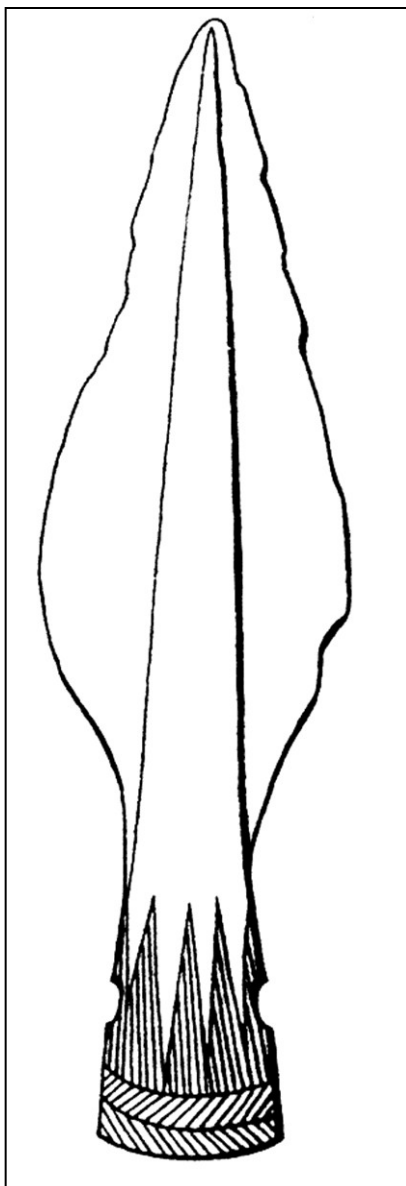

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Hroty kopí/ Points of lances

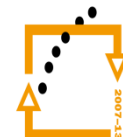
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Dýky a hrotité sekery/ Daggers and pointed axes

esf
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

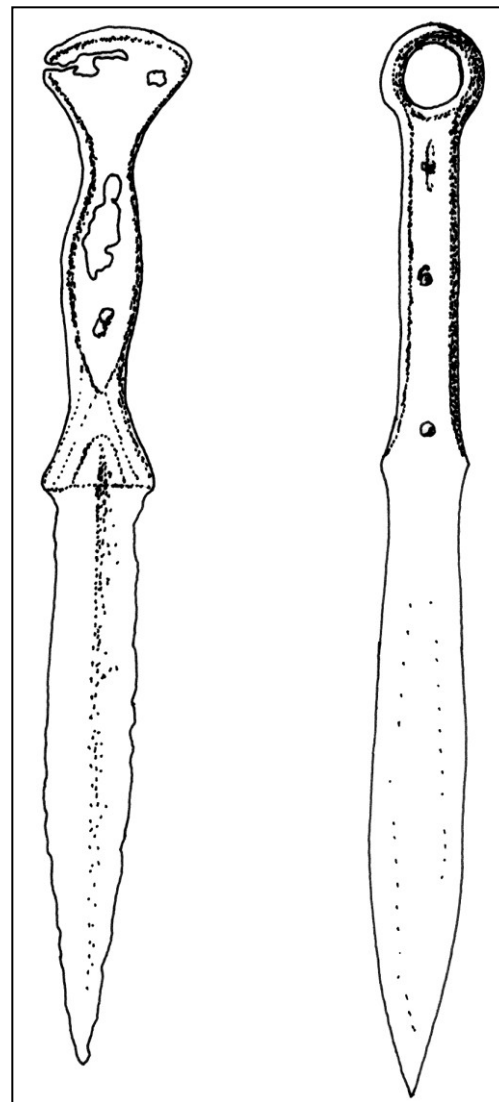
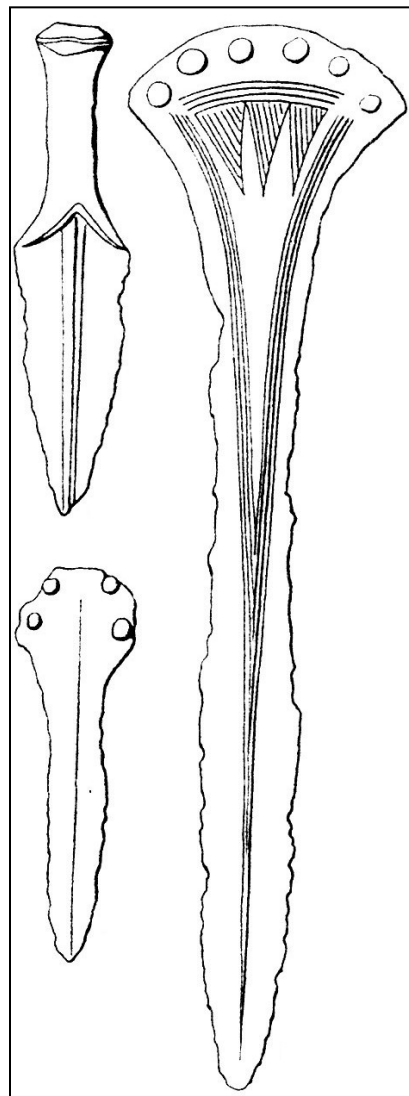
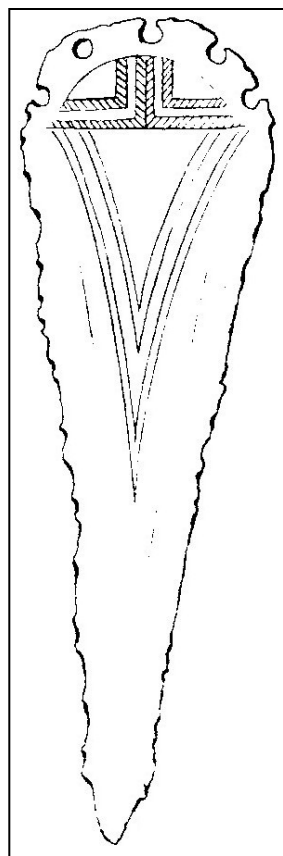
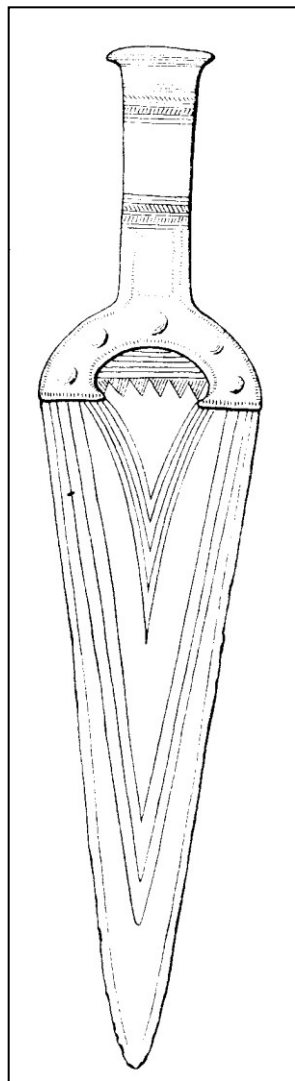

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Dýky/ Daggers

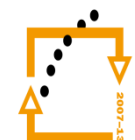
esf
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

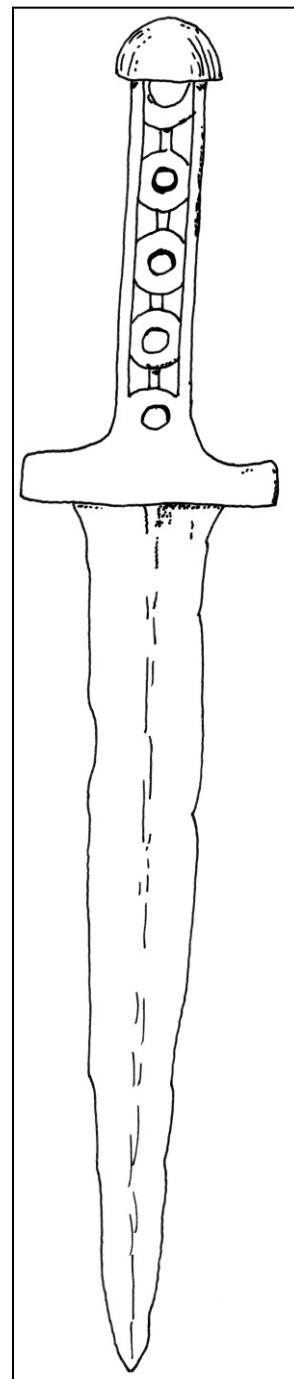
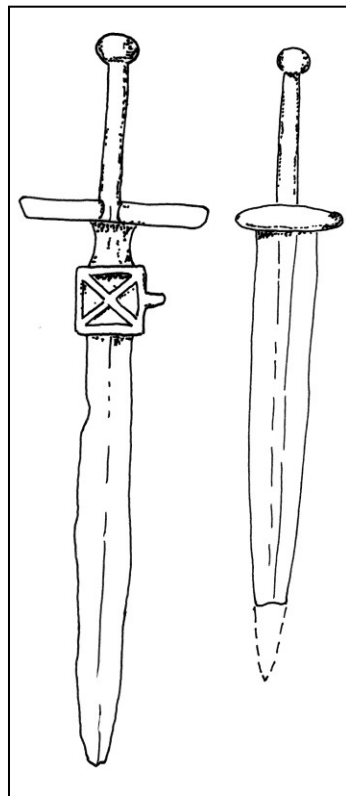
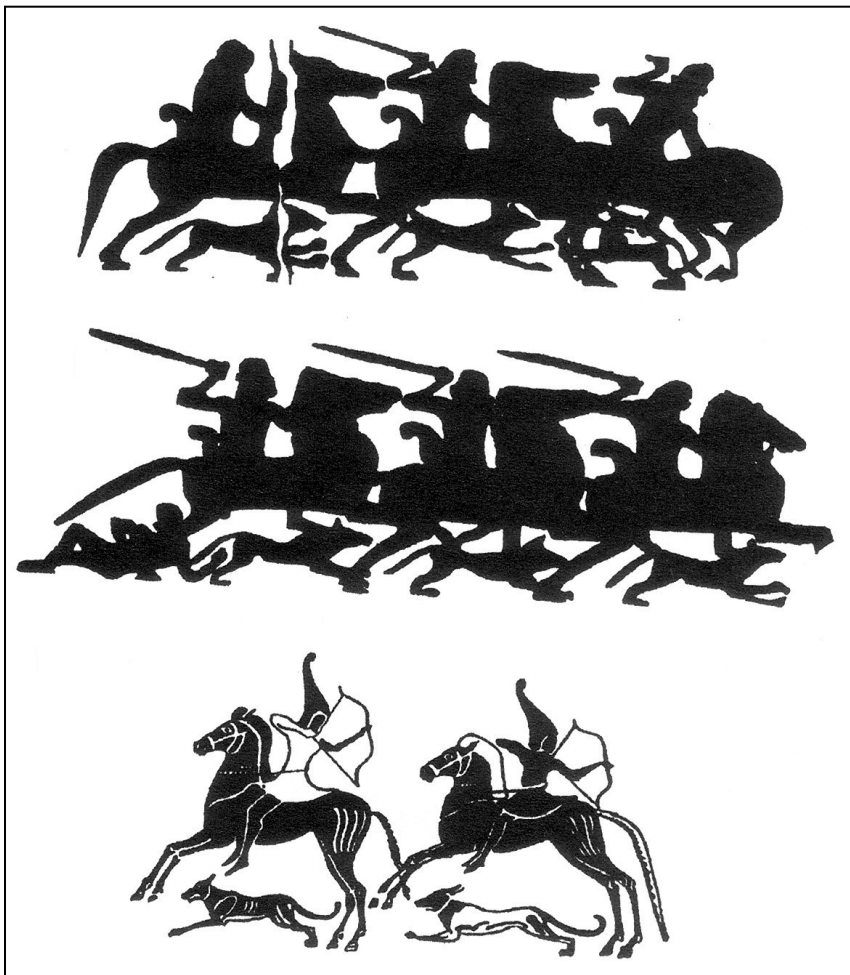
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Kimmeriové a jejich bimetallické dýky

s křížovou rukojetí/

Cimmerians and their bimetallc daggers

with cross-shaped hilts

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

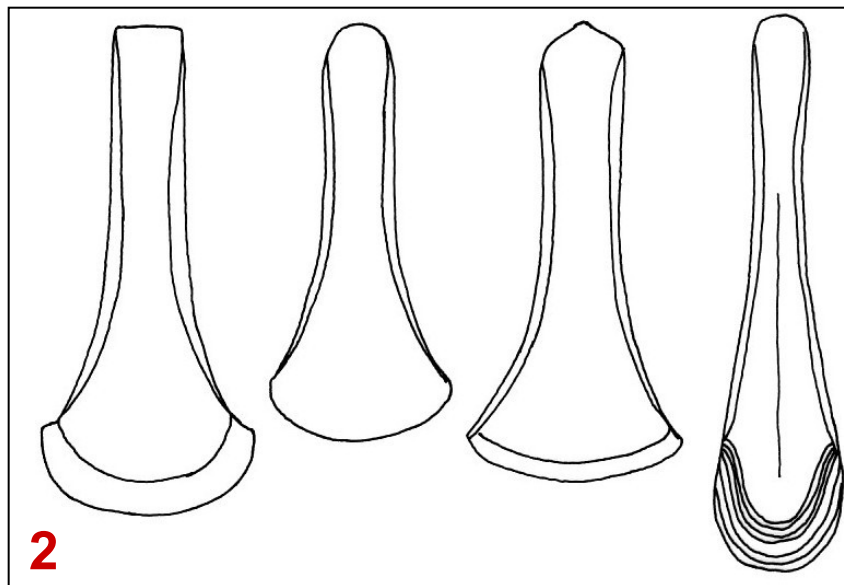
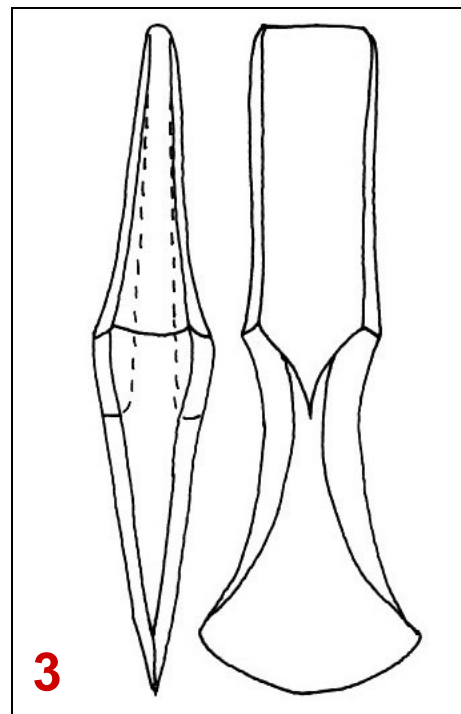
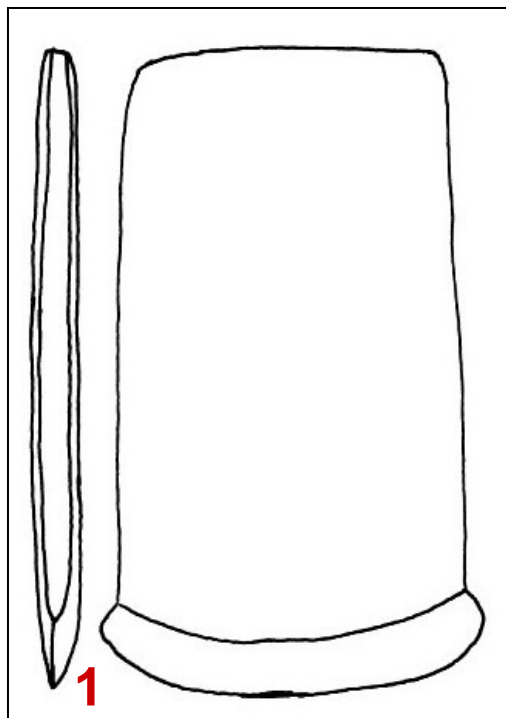

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sekery/

Axes

1. ploché/
flat
2. s lištami/
flanged
3. se schůdkem/
palstave

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

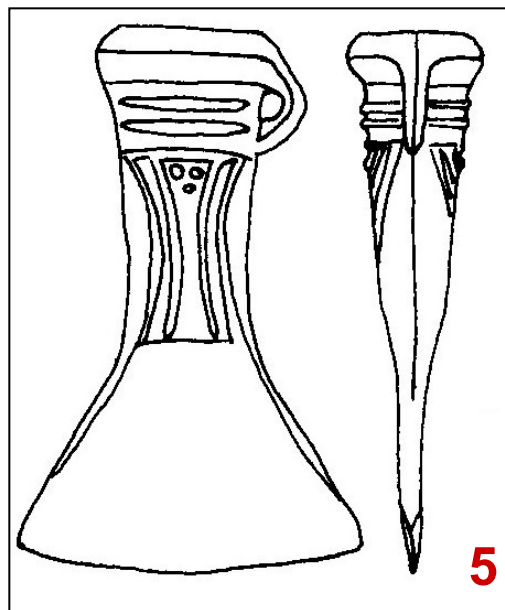
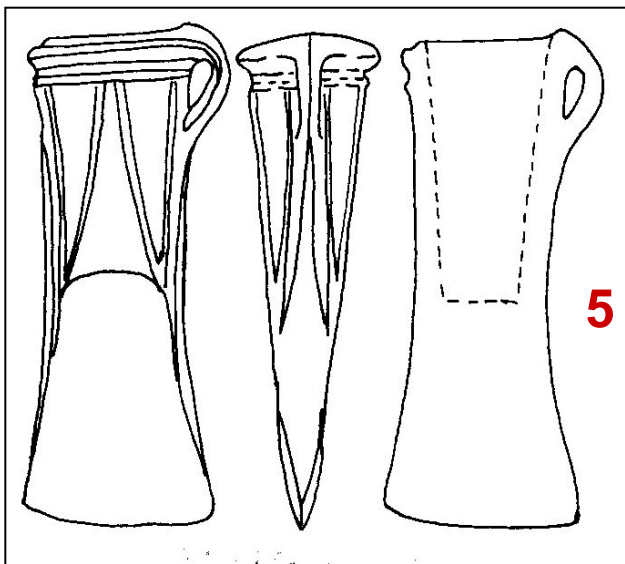
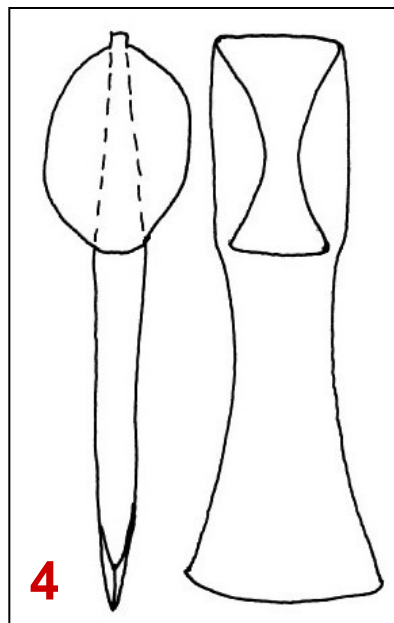
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sekery/

Axes

4. s laloky/
winged

5. s tulejí a ouškem/
socketed

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

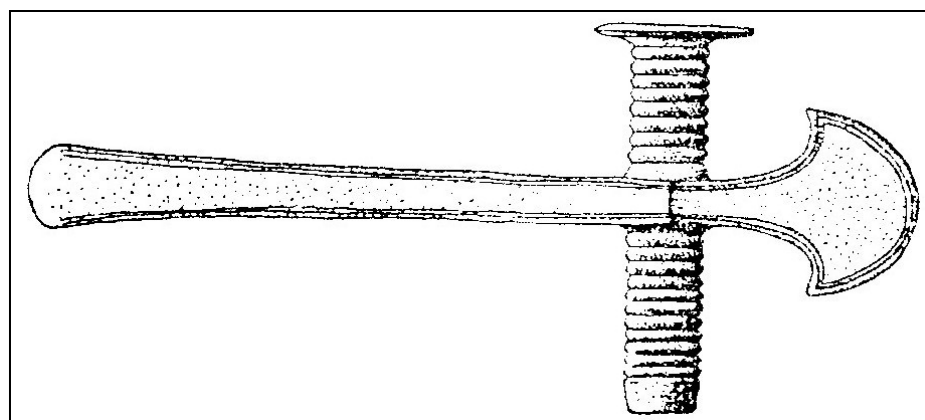
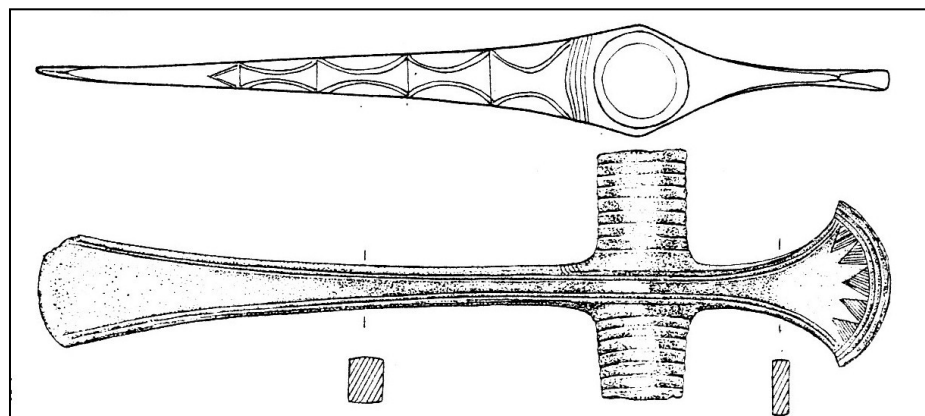
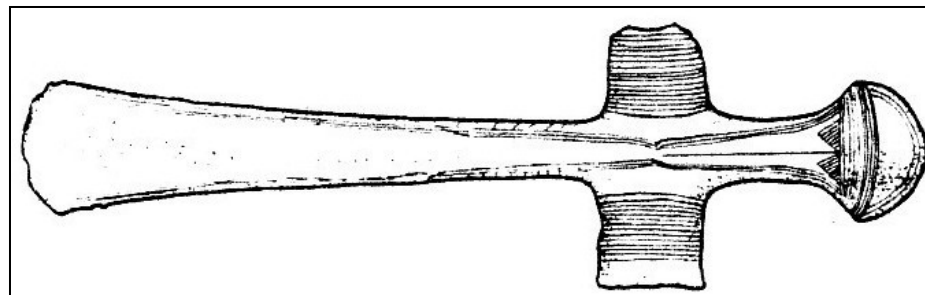
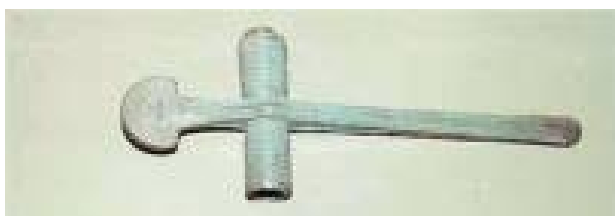
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sekeromlaty/ Battle-axes

křtěnovského typu/
Křtěnov-type

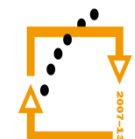
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

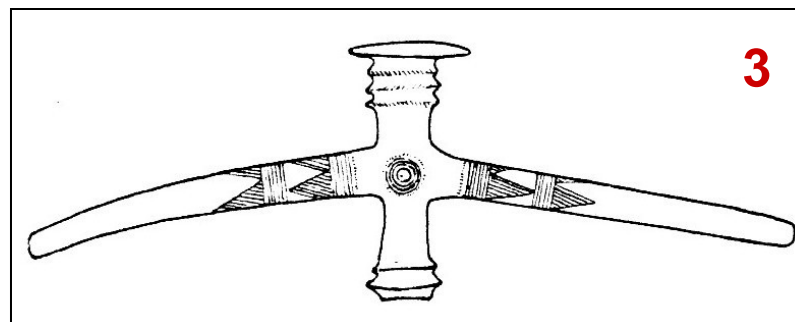
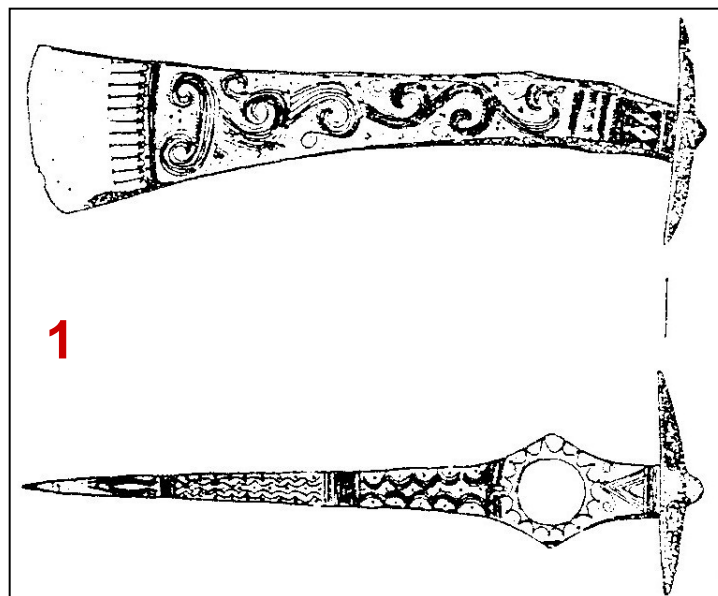
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sekeromlaty/ Battle-axes

1. s kotoučovitým týlem/
with disc-shaped butt
2. fokoše/
fokosh axes
3. dvouramenné mlaty/
two-arm hammer-axes

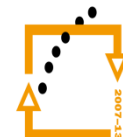
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

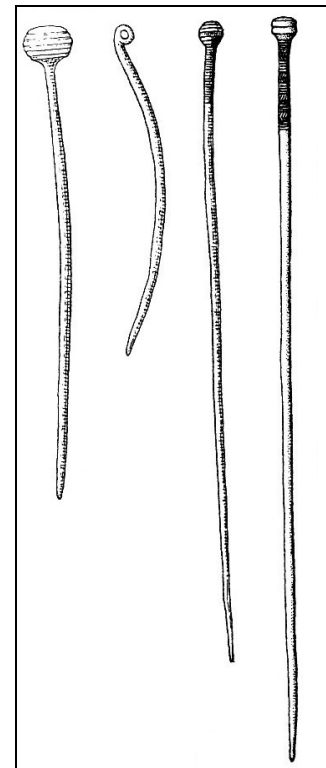
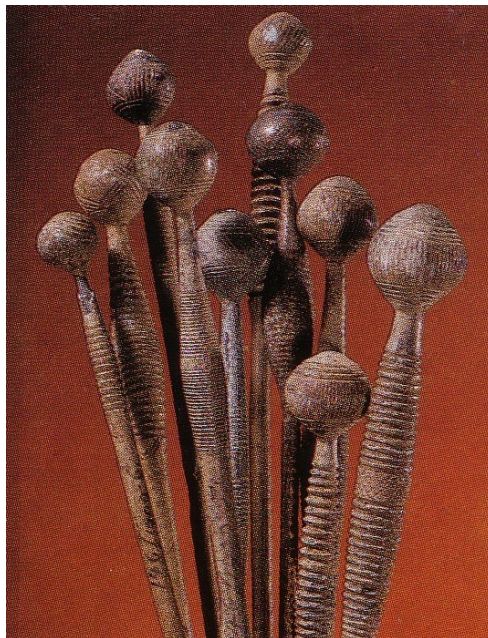

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Jehlice/ Pins

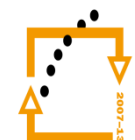
esf
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

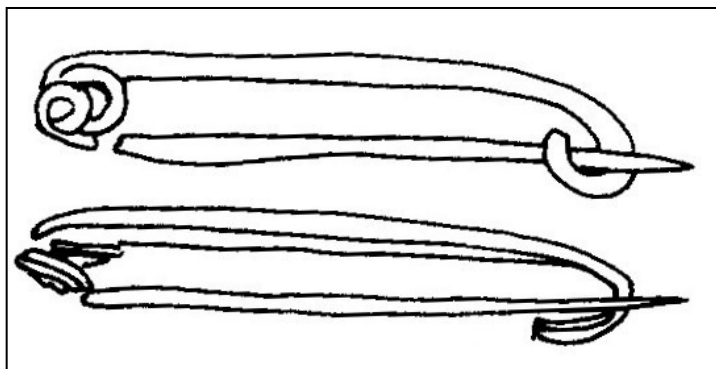

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

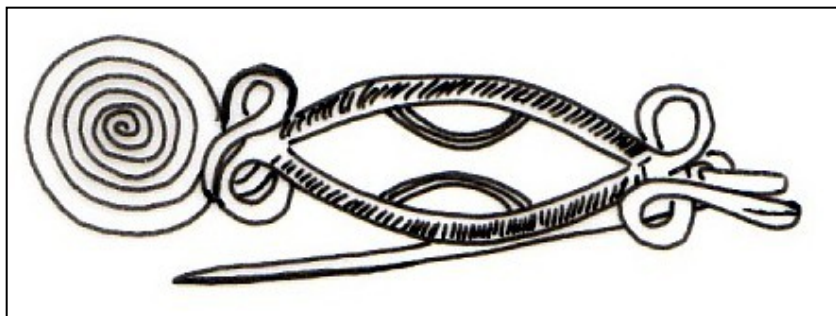
Spony jednodílné/ **Fibulae one-piece**

s osmičkovitě vinutým
lučíkem/ **with octonary bow**

typ Peschiera

růžicová/ **rosette**

typ Přestavky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

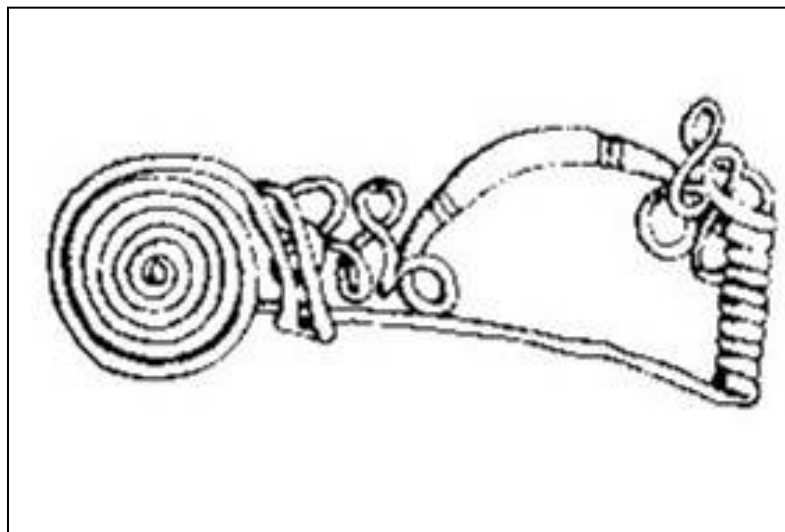

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Spony jednodílné / **Fibulae one-piece**

brýlovitá/ **spectacle**

sedlovitá/ **saddle**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

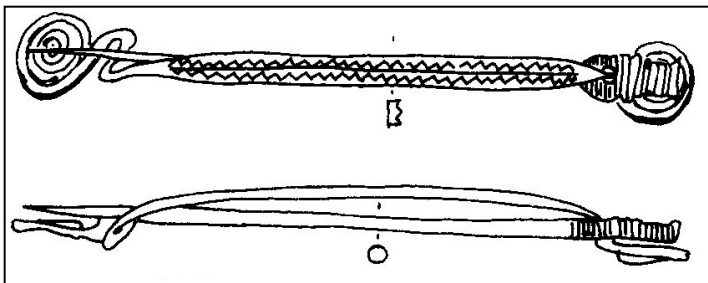
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

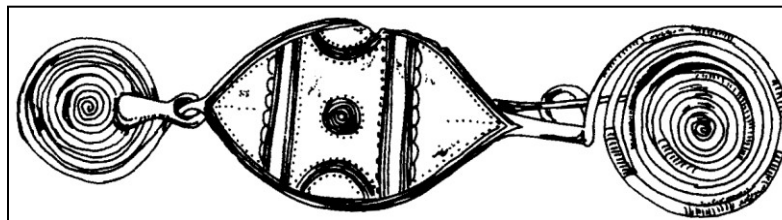
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Spony dvoudílné/ Fibulae two-piece

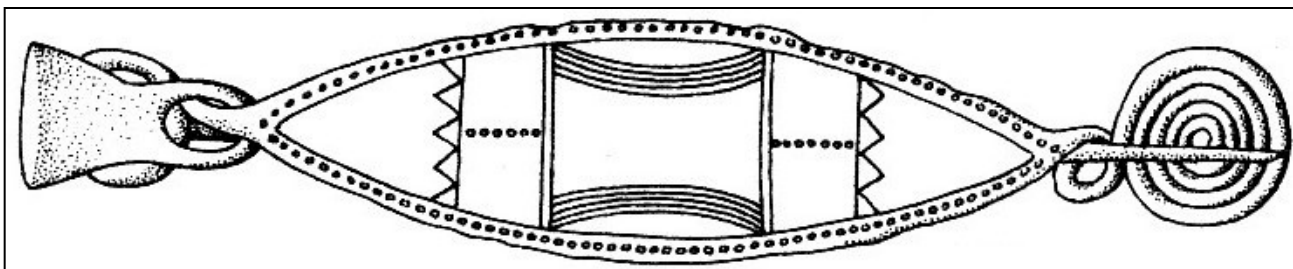
typ Slatinice

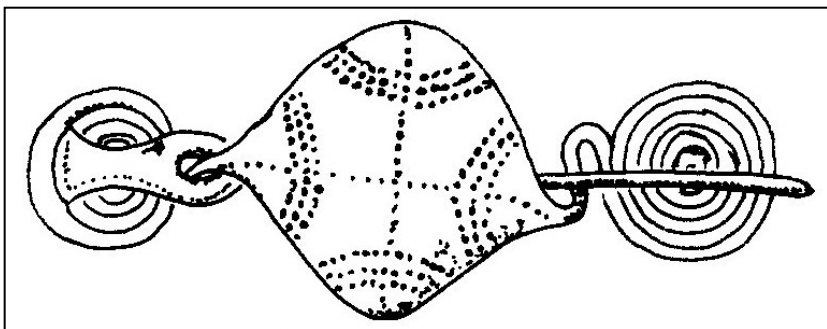
typ Křenůvky-Domaniža

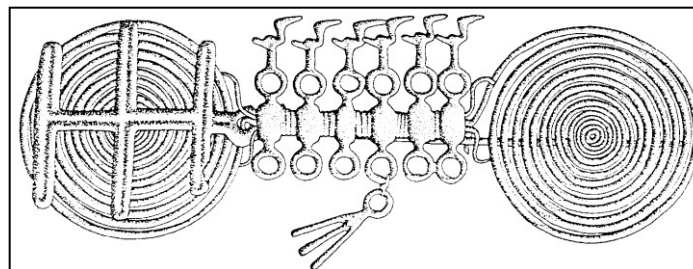
spindlerfeldská

typ Gamów

růžicová/ rosette

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

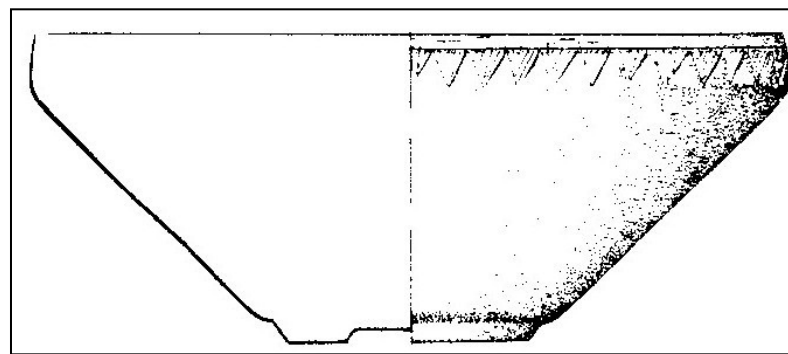
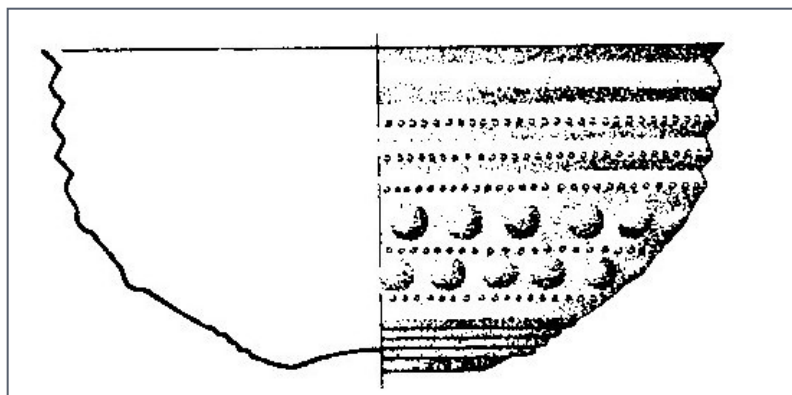
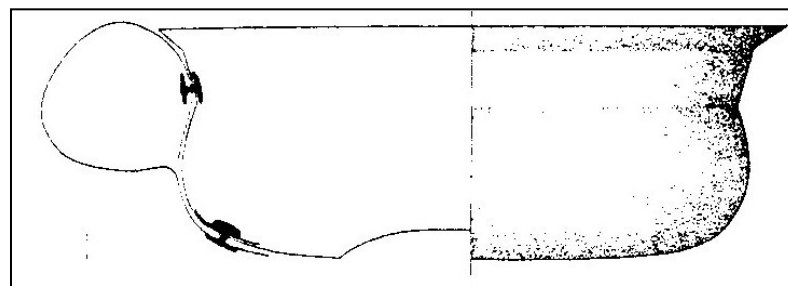
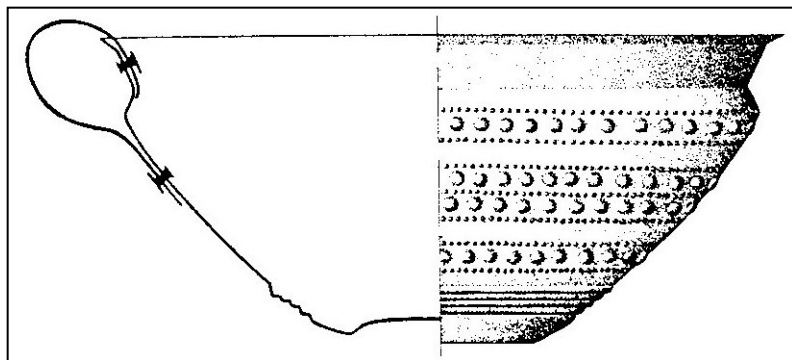
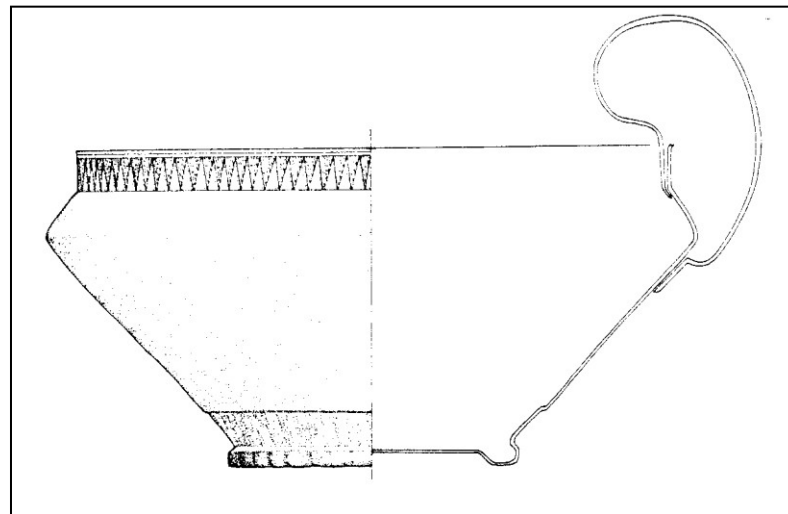
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Bronzové nádoby/ Bronze vessels

- Šálky/ cups
- Misky/ bowls

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

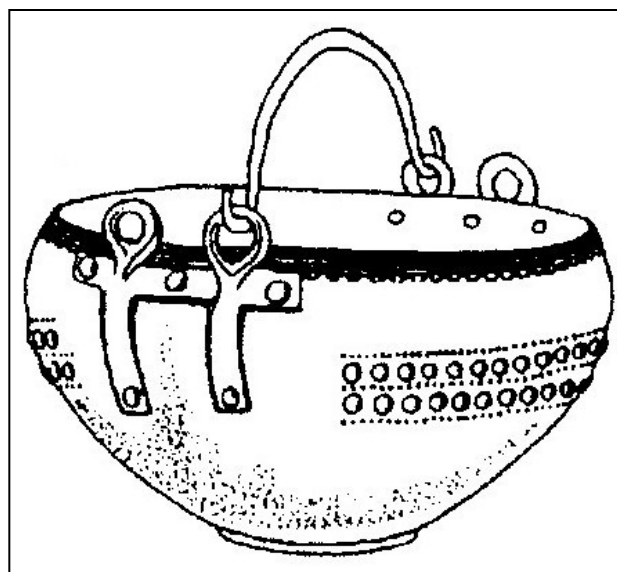
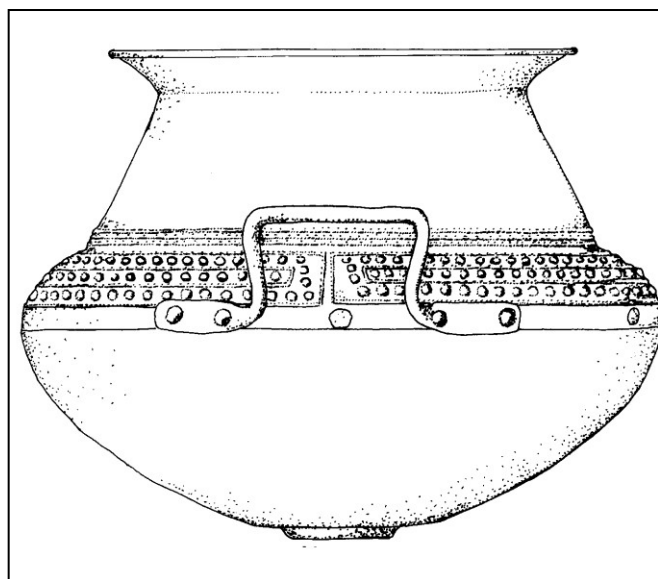
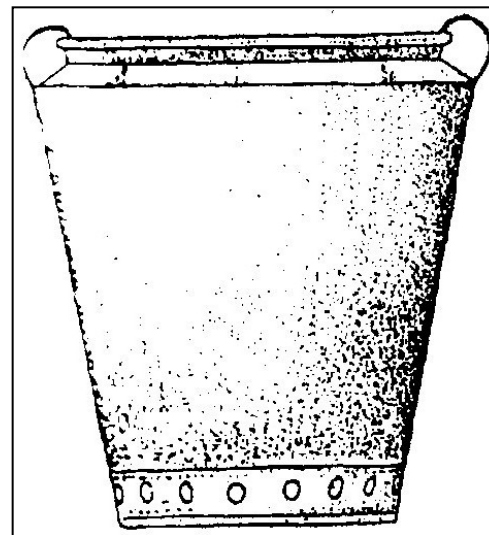
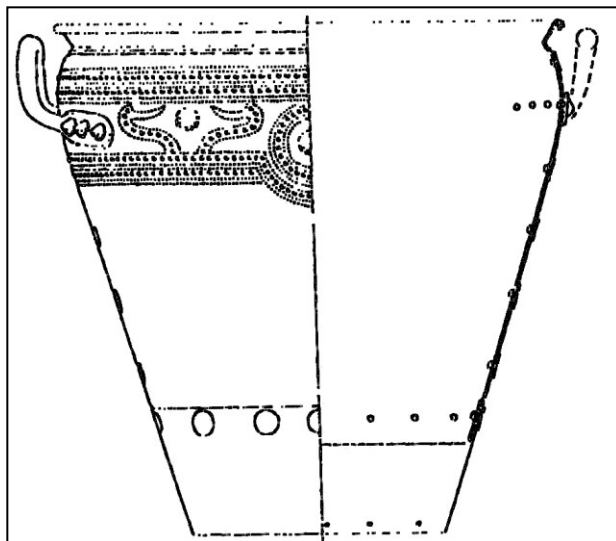
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Bronzové nádoby/ Bronze vessels

- Vědra/
buckets
- Amfory/
amphorae
- Kotlíky/
cauldrons

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

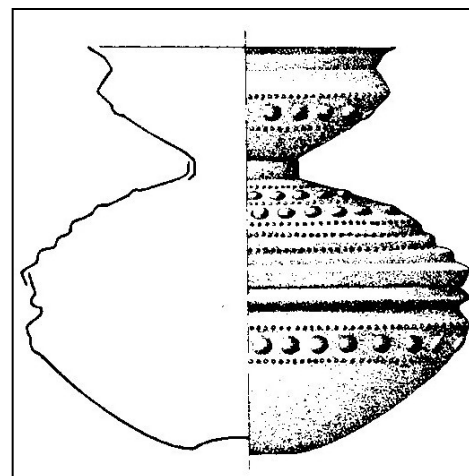
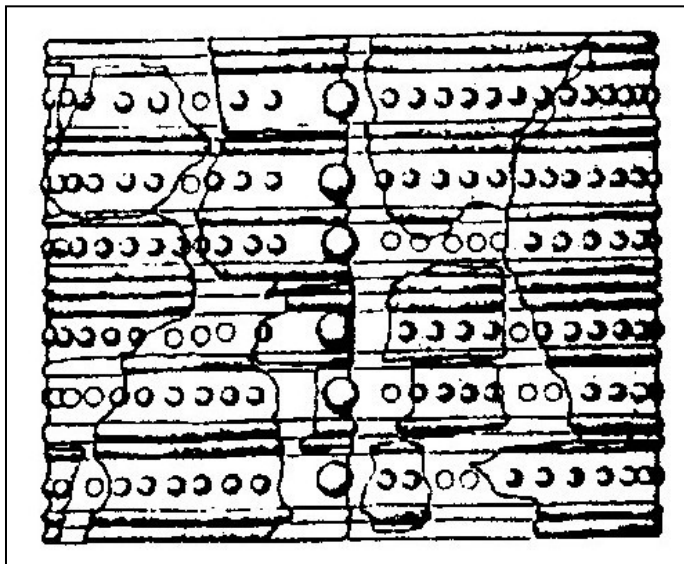
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

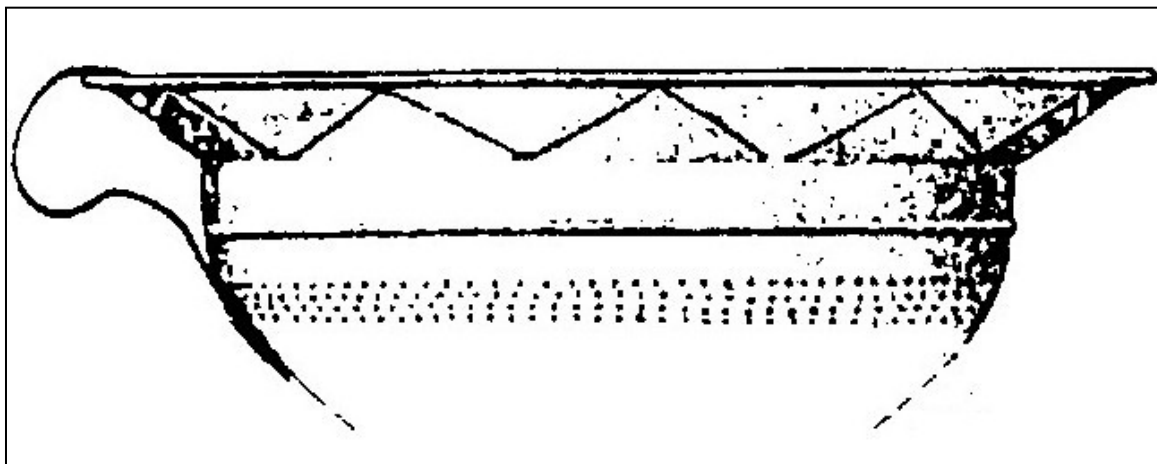
Bronzové nádoby/ Bronze vessels

- Cisty/
cistae

- „Lampy“/
„lamps“

- Cedníky/
sieves

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

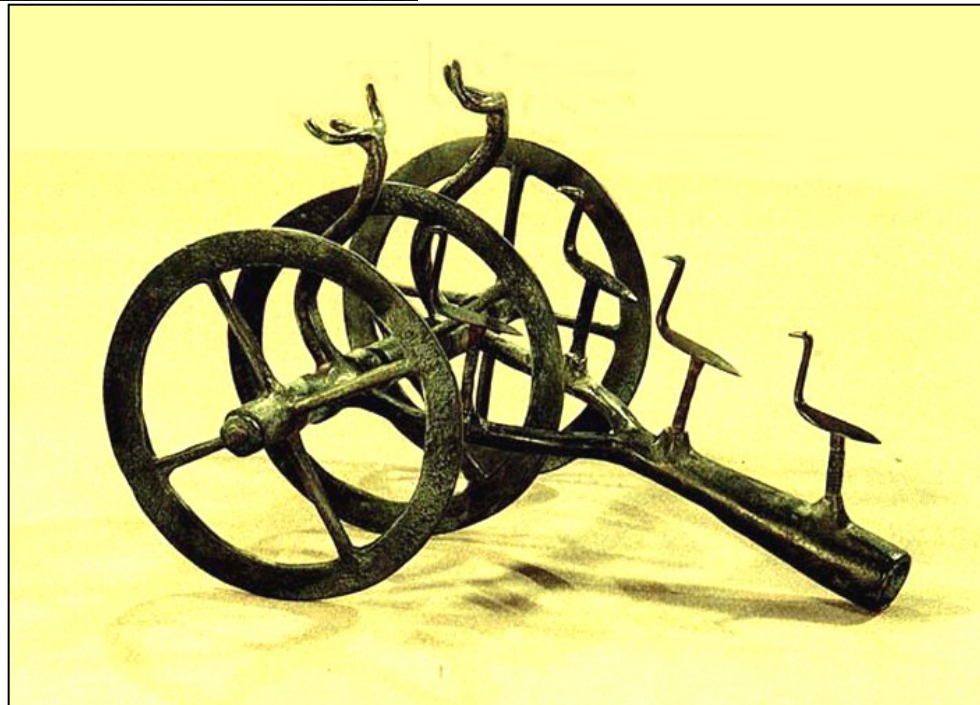
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Kultovní vozíky/ **Cult wagons**

Trundholm
(Dánsko/ **Denmark**)

Eiche
(Německo/ **Germany**)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STARŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ EARLY BRONZE AGE

Únětická kultura/ Únětice Culture

- **keramika/ pottery**: navazuje na protoúnětickou kulturu; nezdobená, lesklá/ continues to the Protoúnětice Culture; not embellished, glossy
- **bronzová industrie/ bronze industry**: dýky, sekery, sekeromlaty, dlátka, šídla, jehlice, nápažníky/ daggers, axes, battle-axes, chisels, awls, pins, armlets
 - ❖ **depoty/ hoards** šperků/ jewellery (Příkazy, Starý Bydžov), dýk/ daggers (Kozí hřbety u Horoměřic), surovin – hřivny/ materials – ring ingots

Koflík/ cup

Hrniec/ pot

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

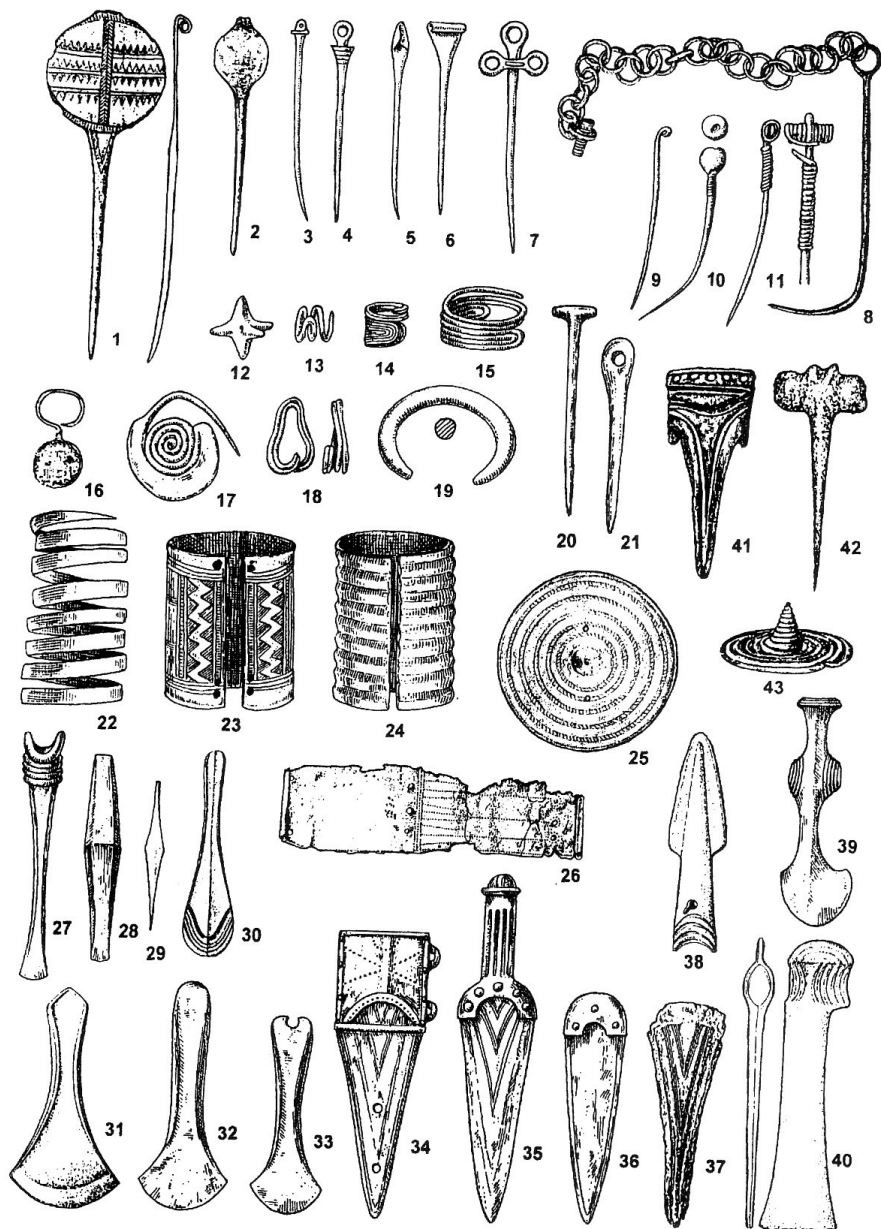

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Bronzová industrie únětické kultury/ Bronze industry of Únětice Culture

esf
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

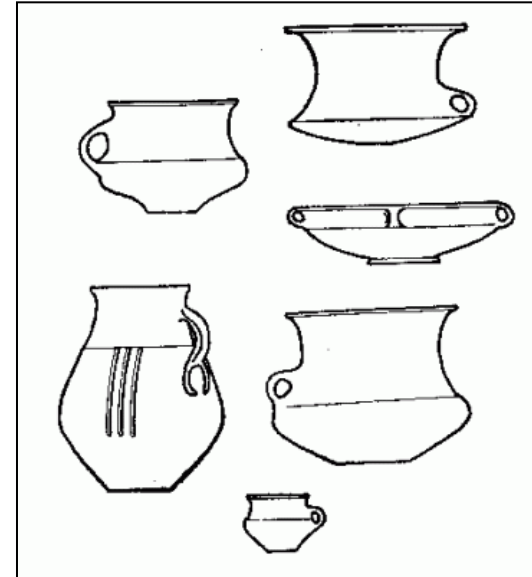

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STARŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ EARLY BRONZE AGE

Únětická kultura/ Únětice Culture

- **sídliště/ settlements:** domy kúlové konstrukce/ houses of stake constructions
v mladším období i výšinná sídliště/ during the later period also hillforts
- **pohřební ritus/ burial rite:** vychází z eneolitu, kostrový ve skrčené poloze, pohřebiště plochá (na periferii mohylová)/ based on Eneolithic, flexed burial, flat graves (barrows on peripheries)

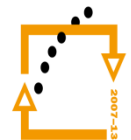
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

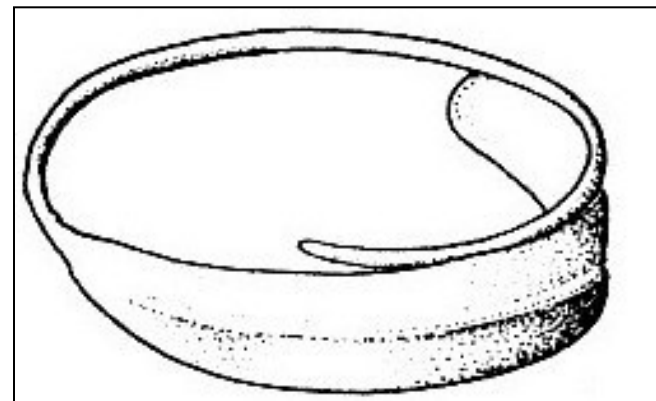
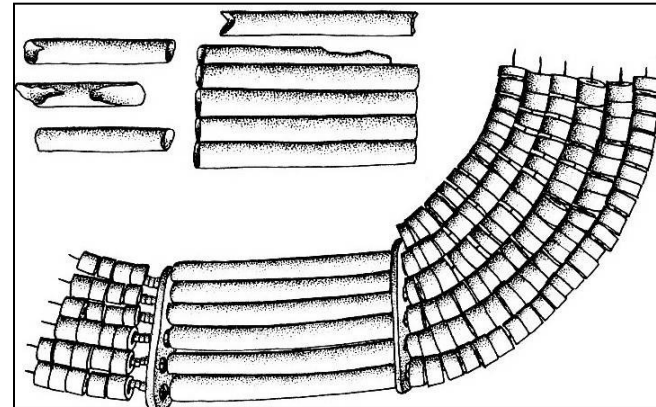
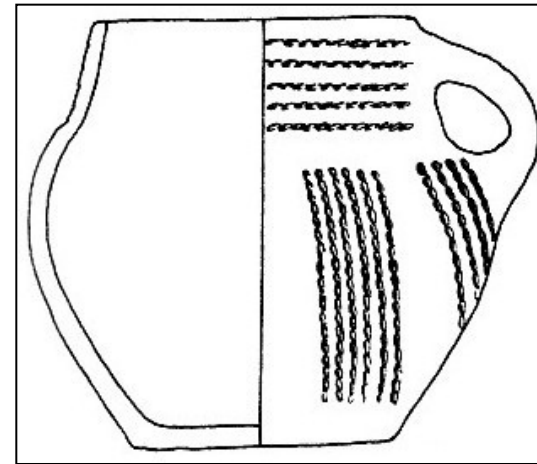

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

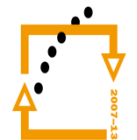
STARŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ EARLY BRONZE AGE

Nitranská skupina/ Nitra group

- **keramika/ pottery:** vzácná; se šňůrovou výzdobou; džbánky, zásobnice/ **very rare, embellishment - corded impressions; jugs, storage vessels**
- **pohřební rítus/ burial rite:** kostrový, muži na pravém boku, ženy na levém/ **inhumation, women on left side, men on right side**
 - rakev, hrobová komora, dřevěné obložení/ **coffin, burial chamber, wooden paneling**
 - Holešov
- **štípaná a broušená kamenná industrie, kostěná a parohová industrie** (píšťalky, ozdoby z kančích klů), **měď** (šperk ve tvaru vrbového listu, dýky, náramky, vlasové ozdoby)/ **chipped and polished stone industry, bone and antler industry** (whistles, boar tusk items), **copper** (willow leaf-shaped jewellery, daggers, bracelets, hair jewels)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

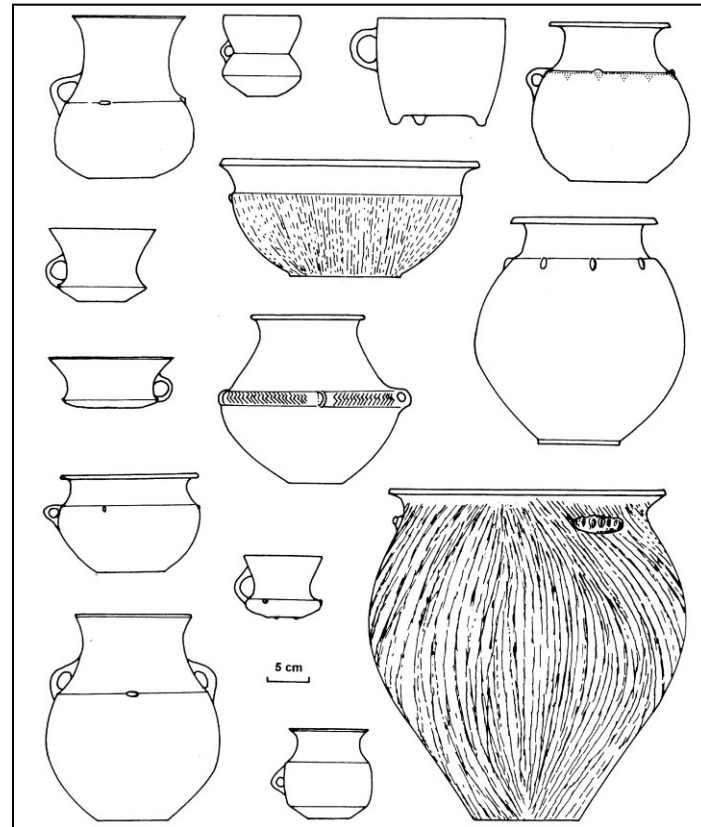
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STARŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ EARLY BRONZE AGE

Věteřovsko-maďarovský komplex

Věteřov-Maďarovce complex

- keramika/ pottery: kovový lesk, rytí, inkrustace/
metallic shine, engraving, incrustation
 - koflíky, soudkovité hrnky (výčnělkovité
nožky), zásobnice/ **cups, barrel-shaped
mugs (protruding legs), storage vessels**
- bronzy: jehlice, náramky, prsteny, dýky, kopí,
sekery a dláta/ **bronze: pins, bracelets, rings,
daggers, lances, axes, chisels**
 - sekeromlat křtěnovského typu/ **Křtěnovice-
type battle-axe**
 - depoty/ **hoards**: hřiven, žeber/
ring and rib ingots
- pohřební rítus/ burial rite: pithoi; kostry
na sídlištích (i hromadné hroby), vylupování
hrobů/ **pithoi; skeletons in the settlements (also
common graves), robbed graves**
 - mohyly (Borotice)/ **barrows (Borotice)**
 - rozsáhlá pohřebiště (Slovensko)/ **large
burial sites (Slovakia)**
- sídliště/ settlements:
 - rovinná zemědělská
agricultural lowland sites
 - výšinná – hradiska (příkop, kamenná
hradba; výrobní, obchodní a mocenská
centra)/ **hillforts (ditch, stone ramparts;
production, trade and power centres)**

Keramika věteřovské skupiny/
Pottery of Věteřov group

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Věteřovská skupina – chlebový idol/

Věteřov group – bread-shaped idol

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

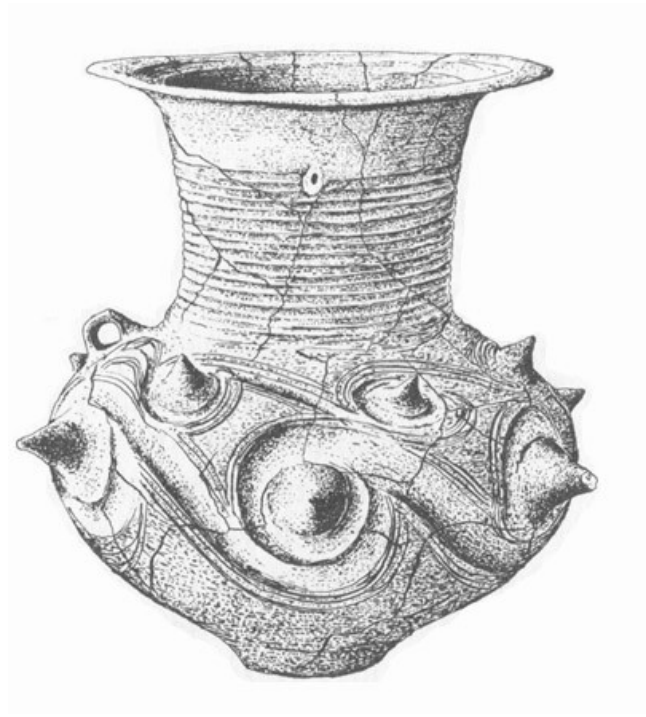

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

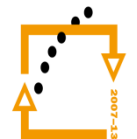
STARŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ EARLY BRONZE AGE

Otomanská kultura/ **Otomani Culture**

- Nižná Myšľa, Spišský Štvrtok, Gánovce (východní Slovensko/ **eastern of Slovakia**)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Otomanská kultura/ Otomani Culture

Keramický kultovní vozík/

Ceramic cult wagon

Železný artefakt/ Iron artefact

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

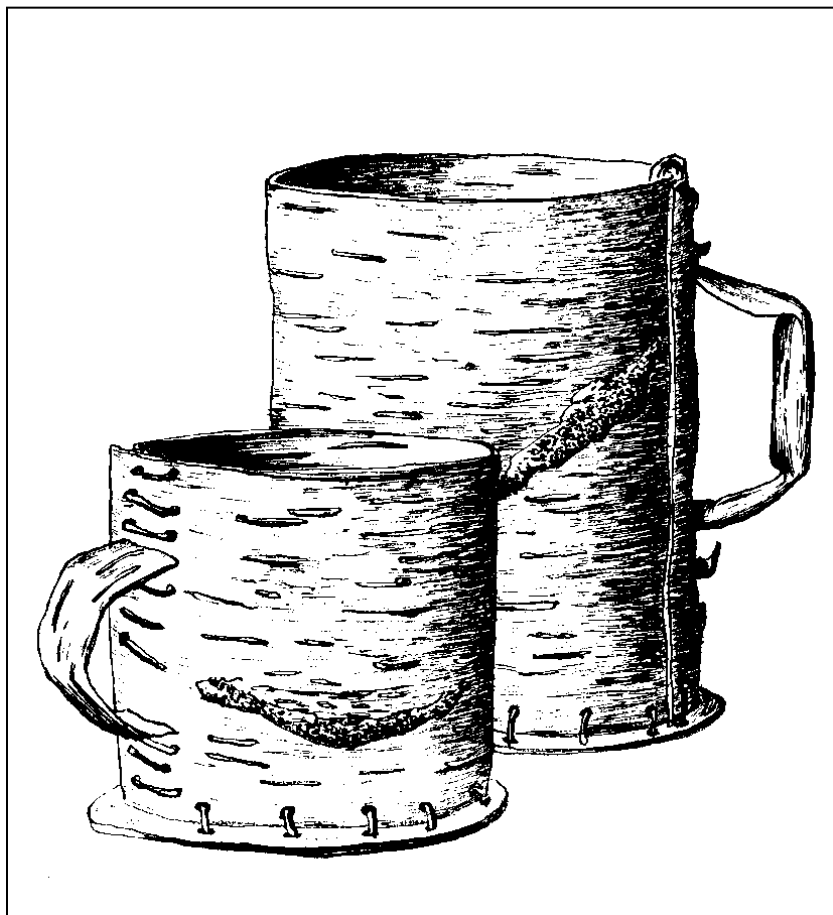

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Otomanská kultura/ Otomani Culture

Nádobky z březové kůry/
bowls made from birch-bark

Kostěný artefakt s mykénskou
vlnicí/ Bone artefact with Mycenaean
wavy line

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

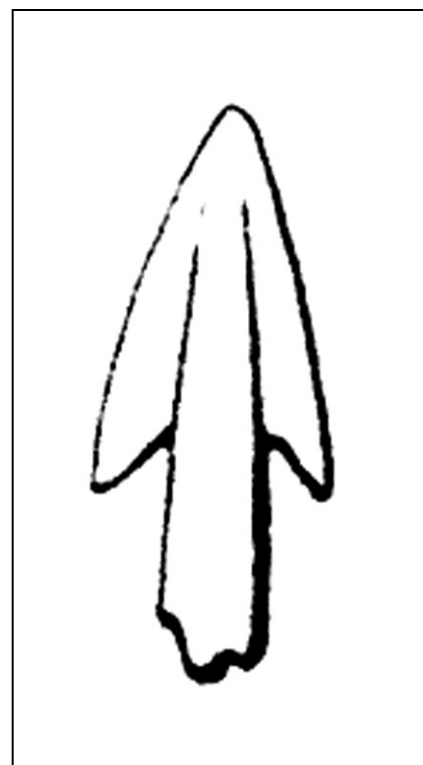
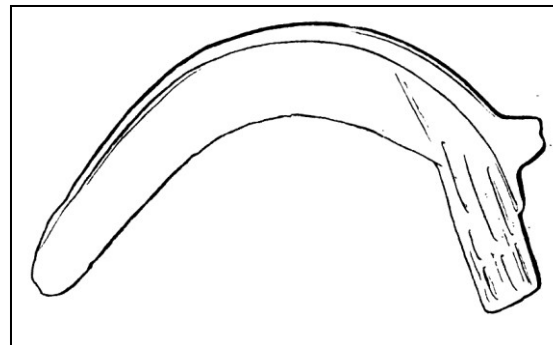

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STŘEDNÍ DOBA BRONZOVÁ/ MIDDLE BRONZE AGE

Středodunajská mohylová kultura/ Middle Danube Tumulus Culture

- **keramika/ pottery:**
amfora, mísa, džbán, šálek/ **amphora, bowl, jug, cup**
 - leštění nebo drsnění povrchu/
polished or roughened surface
 - žlábkování/ **grooves**
- **bronzová industrie/ bronze industry:**
výrazné rozšíření bronzu – meče, srpy/
distinct spread of bronze – swords, sickles
 - **depoty/ hoards:** Koszider
- **pohřební rítus/ burial rite:** mohyly – zpočátku kostrově, později žárově (nakonec převládne)/
barrows – inhumation, later cremation (prevalent)
- **sídliště/ settlements:**
 - rovinná/ **flatland**
 - hradiska: jen na počátku a na konci – příkopy, hradby; kámen, hlína/ **hillforts only at the beginning and then at the end – ditches, ramparts; stone, clay**
 - mazaniceová omítka – barevná/ **colorful daub**
- **kult/ cult:** hradisko/ **hillfort** Skalka u Velimi

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

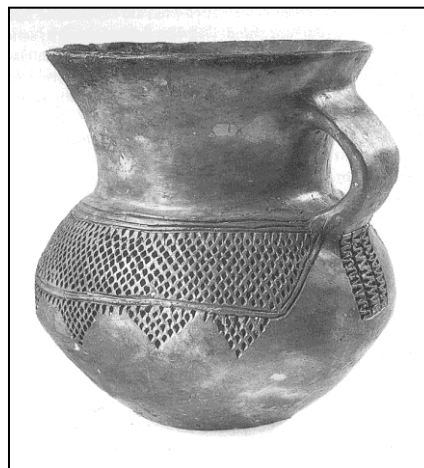

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STŘEDNÍ DOBA BRONZOVÁ/ MIDDLE BRONZE AGE

Českofalcká mohylová kultura/ Bohemian-Palatinate Tumulus Culture

- **keramika/ pottery:** tzv. česká mísa na nožce a nádoby s vrubořezovou výzdobou/ Bohemian bowl with legs and vessels with chip-carved decoration
 - keramické depoty/ pottery hoards
- **bronzy/ bronze:** kosákovité jehlice, jehlice s pečetítkovitou hlavicí; první meče/ scythe pins, seal-headed pins; first swords
- **sídliště/ settlements:** minimálně zkoumána, nehrazená, v J Čechách častěji výšinná/ only limited knowledge, nonfortified, in southern Bohemia more hill-top sites
- **pohřební rítus/ burial rite:** kostrový (převaha), mohyly s kamennou konstrukcí/ inhumation (prevalent), stone barrows

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

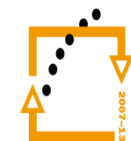
MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ YOUNG BRONZE AGE

Popelnicová pole/ Urnfields

- 1300/1250 př. Kr. – počátek/ **beginning**
- 1159 př. Kr. – třetí výbuch islandské sopky *Hekly* – vysušování střední Evropy – pohyby vojenských skupin – mořské národy/
third explosion of Hekla (volcano on Iceland) – drying of central Europe, movements of armies – maritime peoples

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Hornodunajská popelnicová pole/

Upper Danube Urnfield Cultures

- knovízská kultura včetně milavečské skupiny/ **Knovíz Culture** included **Milavče group** (mladší doba bronzová/ **young Bronze Age**)
a štítarského stupně/ **Štítary stage** (pozdní doba bronzová/ **late Bronze Age**)
- nynická kultura/ **Nynice Culture** (pozdní doba bronzová/ **late Bronze Age**)

Středodunajská popelnicová pole/

Middle Danube Urnfield Cultures

- starší fáze/ **older phase** (mladší doba bronzová/ **young Bronze Age**):
velatická kultura/ **Velatice Culture**
- mladší fáze/ **younger phase** (pozdní doba bronzová/ **late Bronze Age**):
podolská kultura/ **Podolí Culture**

Lužická popelnicová pole/ **Lusatian Urnfield Cultures**

- starší fáze/ **older phase** (mladší doba bronzová/ **young Bronze Age**):
lužická kultura/ **Lusatian Culture**
- mladší fáze/ **younger phase** (pozdní doba bronzová/ **late Bronze Age**):
slezská kultura/ **Silesian Culture**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ YOUNG BRONZE AGE

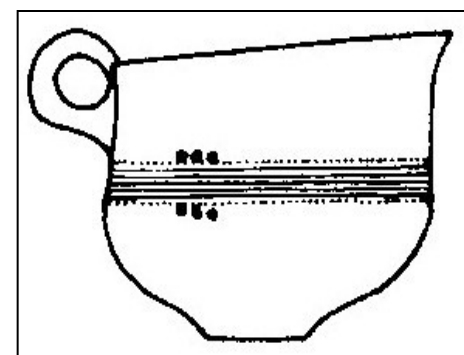
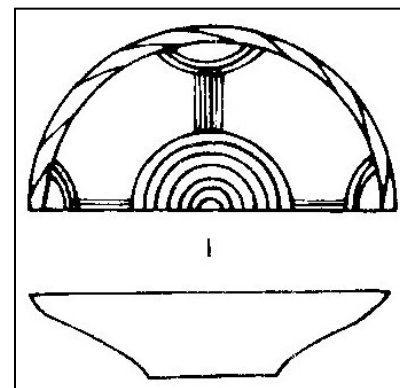
Knovízská kultura/ Knovíz Culture

o keramika/ pottery

- etážovitě amfory, mísy s hrdlem, okříny/
two-storeyed amphorae, bowls with necks, trenchers
- svislá kanelace, tordování okrajů mís, attinský ornament/
vertically channelling, tortuous rims of bowls, attin ornament
- keramické depoty picích souprav/
hoards of pottery – drinking sets

o bronzy/ bronze – štítkové spony (kosočtverečné s rytou i vybějenou výzdobou), jehlice/ *plate fibulae (diamond-shaped, engraved), pins*

- kovové nádoby – šálky, amfory, cisty, misky a cedníky/
metal vessels – cups, amphorae, cistae, bowls and sieves
- běžné nástroje a zbraně/
common tools and weapons
- **depoty/ hoards** (Jenišovice)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ YOUNG BRONZE AGE

Knovízská kultura/ Knovíz Culture

- sídliště/ settlements
 - otevřená/ open
 - ohrazená nížinná/ lowland enclosed
 - hradiska/ hillforts
 - výrazný je podíl pohozených skeletů nebo jejich částí s postmortálními zásahy na sídlištích/ significant amount of discarded skeletal parts with post-mortem manipulation
- pohřebiště/ burial rites
 - žárová (urny)/ cremation (urns)
 - plochá popelnicová pole/ flat urnfields
 - bohaté mohylové hroby rich barrows

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ YOUNG BRONZE AGE

Milavečská skupina knovízské kultury/

Milavče group of Knovíz Culture

Milavče. Bronzový
kultovní vozík/
Bronze cult wagon

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ YOUNG BRONZE AGE

Lužická kultura/ Lusatian Culture

◦ keramika/ pottery

- plynulá profilace a minimum výzdoby, častěji svislé žlábkování spodní poloviny/ **smooth profiles, minimum of decoration, often vertical grooves in the lower part**
- okříný, dvojuché amfory (osudí), teriny, mísy, nezdobené šálky/ **trenchers, double-handle amphorae, terins, bowls, not decorated cups**

- bronzy/ bronze – štítkové spony, růžicové spony se závěsky, kovové nádoby, břitvy, nože, dlouhé meče, sekery s tulejí a ouškem, hroty kopí/ **plate fibulae, rosette fibulae with pendants, metal containers, razors, knives, long swords, socketed axes, points of lances**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

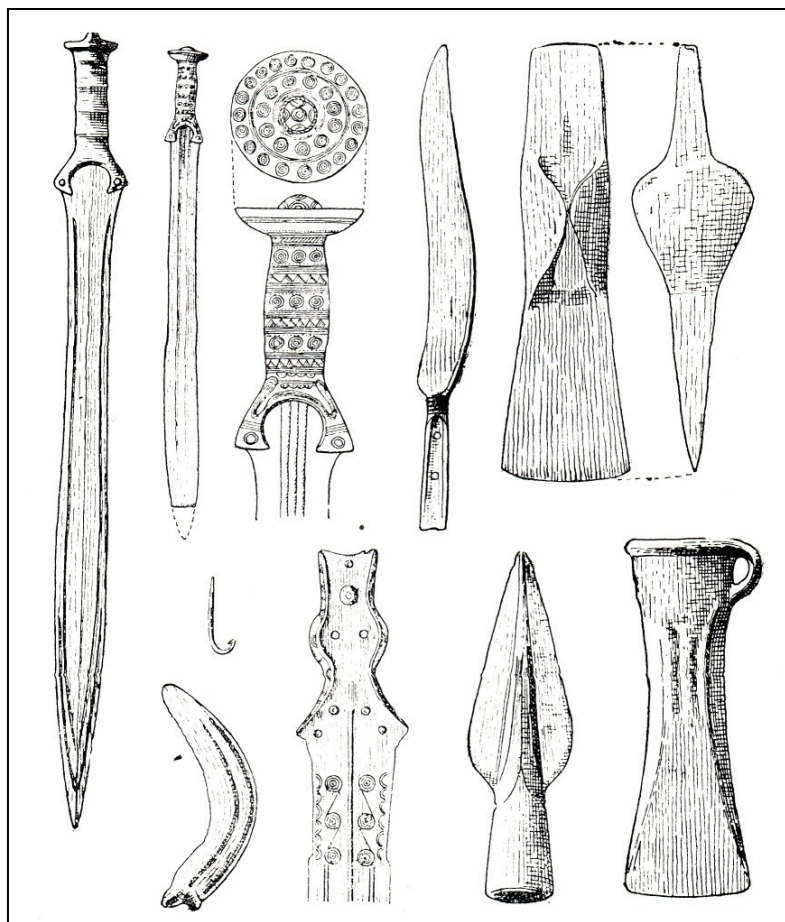

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ YOUNG BRONZE AGE

Lužická kultura/ Lusatian Culture

- **sídliště/ settlements:**
nížinná, na konci ml. DB hradiska/
lowland, later hillforts
- **pohřební ritus/ burial rite:** žárový;
plochá rozsáhlá pohřebiště
s urnami (častá amfora)/ **cremation;**
large flat burial grounds with urns
(often amphora)
 - mohyly jen ve starší fázi, později
pouze na periferii; chudá výbava/
barrows only in early phase, later
on periphery; poor funeral
equipment
 - Morava: Moravičany, Mostkovice,
Kostelec na Hané, Domamyslice,
 - Čechy: Opatovice nad Labem,
Jaroměř

Bronzová industrie/ Bronze industry

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ YOUNG BRONZE AGE

Velatická kultura/ Velatice Culture

- o **keramika/ pottery**: zdobená jen minimálně (tordování okrajů, svislá kanelace); amfory s válcovitými hrdly, koflíky, mísy s laloky/
minimum of decoration (tortuous rims, vertical channeling); amphorae with cylindrical throats, cups, bowls with lobes
- o **bronzy/ bronze**: jsou běžné; liptovské meče, nádoby, pancíře v bohatých hrobkách/ common; swords of Liptov type, containers, armour in rich graves

Koflík/ Cup

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

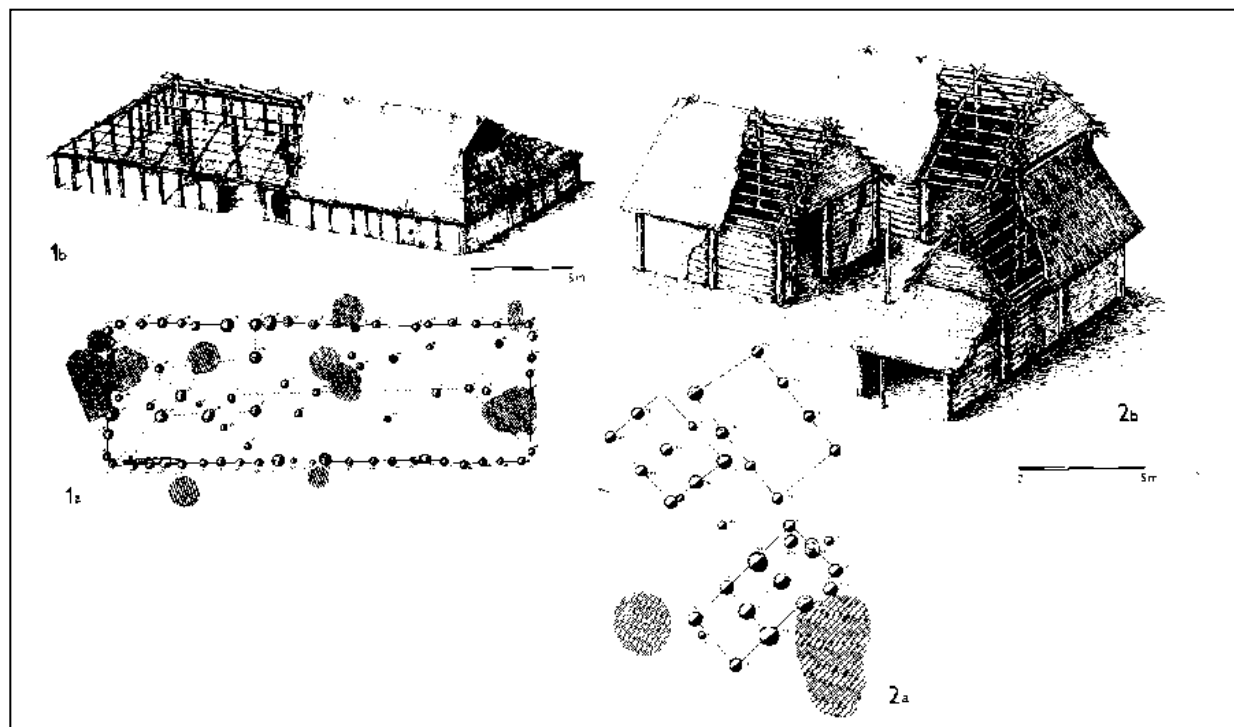

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ/ YOUNG BRONZE AGE

Velatická kultura/ Velatice Culture

- pohřební ritus/ **burial rite**: plochá popelnicová pohřebiště/ **flat urnfields** (Lednice, Oblekovice), bohatá hrobka/ **rich tomb** (Velatice)
- sídliště/ **settlements**:
 - dvorcová zástavba/ **farmsteads** (Lovčičky)
 - nadzemní kůlové domy/ **above-ground stake houses**
 - hradiska/ **hillforts** (Réna u Ivančic)
 - Blučina: kultovní místo – výšinné sídliště/ **cultic place – hillfort**

Lovčičky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

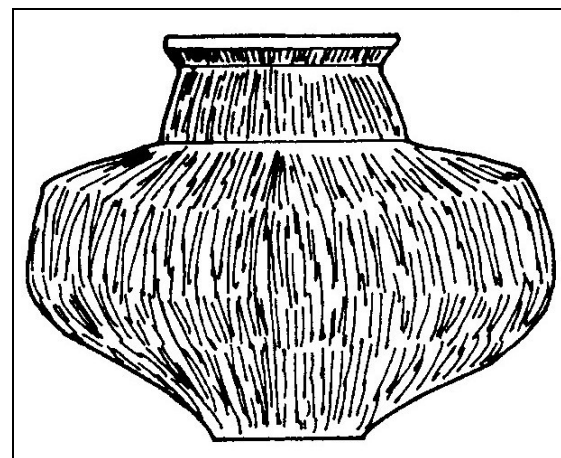
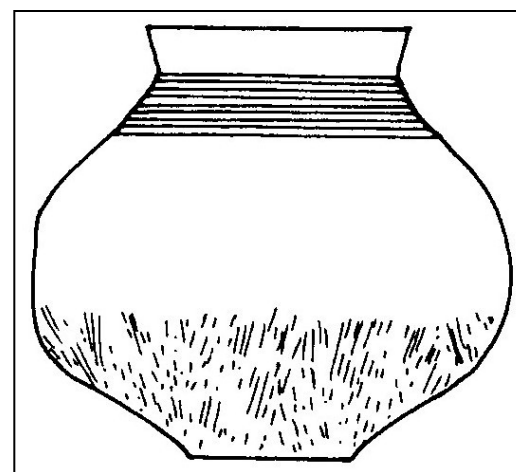
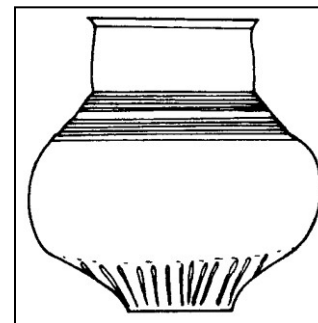

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

POZDNÍ DOBA BRONZOVÁ/ LATE BRONZE AGE

Štítarský stupeň knovízské kultury/ Štítary stage of Knovíz Culture

- **keramika/ pottery:** kvadratické široké amfory, husté svislé hřebenování/
large quadratic amphorae, thick vertical combing
- **bronzy/ bronze:** málo, v hrobech minimálně/ very little, minimum in graves
- **kostěná a parohová industrie/ bones and antler industry:** hroty šípů, dláta, postranice koňských udidel/ arrowheads, chisels, cheeks
- **pohřební ritus/ burial rite:** žárová pohřebiště/ cremation
 - bohaté hroby/ rich graves (Hostomice)
 - kostrový dvojhrob/ double-grave (Štítary)
- **sídliště/ settlements:** nížinná i výšinná (hradiska)/ lowland and hillforts

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

POZDNÍ DOBA BRONZOVÁ/ LATE BRONZE AGE

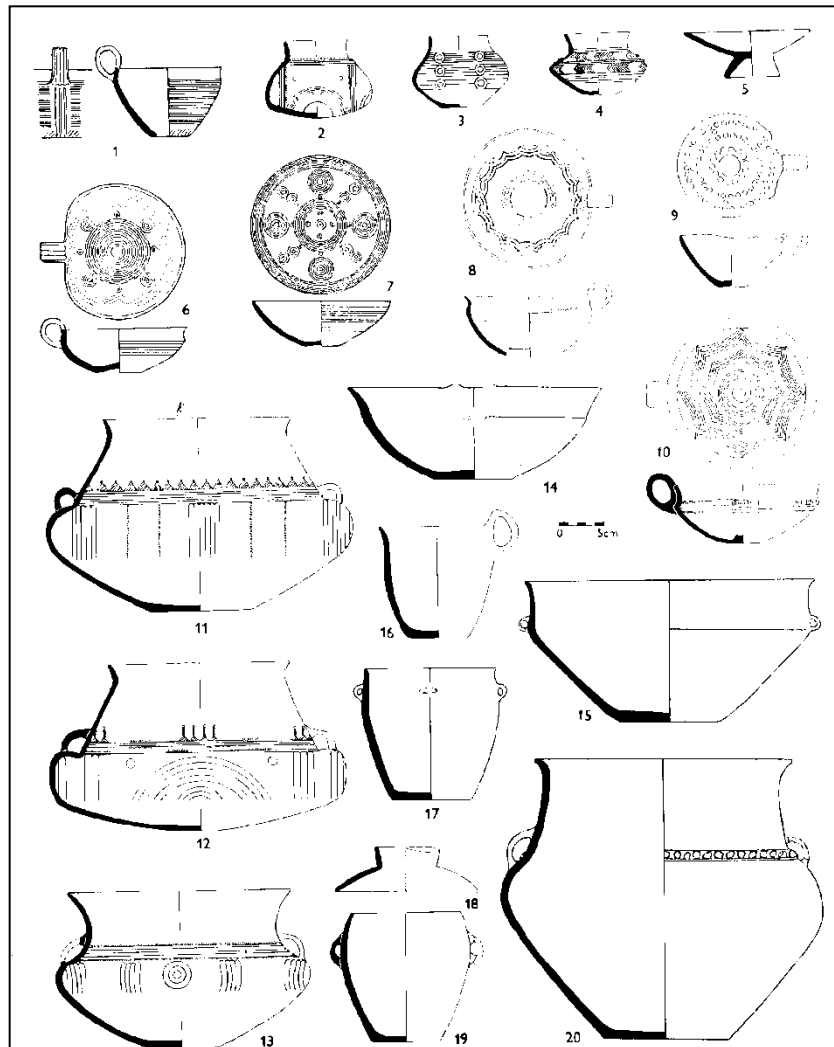
Slezská kultura/ Silesian Culture

Keramika/ Pottery:

- černá leštěná tenkostěnná picí keramika (šálky s vnitřní výzdobou), široké amfory s trojúhelníky na horizontálních liniích, důlky/ **black polished thin-walled pottery** (decoration on the inner side of cups), wide amphorae with triangles on horizontal lines, dents
- sakrální keramika – zoomorfní, štěrchátka/ **cultic pottery – zoomorphic, rattles**

Sídliště/ Settlements:

- nížinná sídliště i výšinná hradiska/ **lowland settlements and hillforts** (Hostýn, Štramberk – „Kotouč“)
- převládají zahloubené domy/ **sunken houses dominated**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

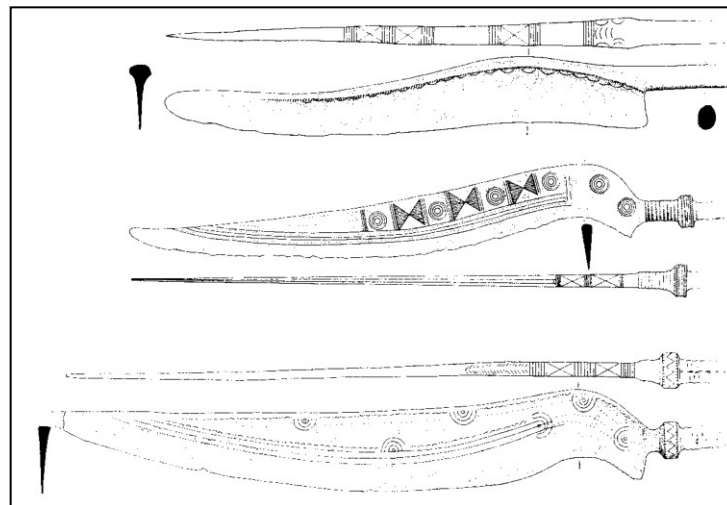
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

POZDNÍ DOBA BRONZOVÁ/ LATE BRONZE AGE

Podolská kultura/

Podolí Culture

- **keramika/ pottery:** amfory s cibulovitou profilací a jedním zahroceným uchem, rýhované na hrdle (vodorovně) a na těle (svisle), mísy se zataženým torčovaným okrajem, šálky/ **little amphorae onion shaped with one handle, horizontal grooves on throat and vertical grooves on body, tortuous rims of bowls, cups**
- **bronzy/ bronze:** nože/ **knives**
- **pohřební ritus/ burial rite:** žárový/ **cremation** (Podolí, Brno-Obřany)
- **sídlště/ settlements:** výšinné opevněné osady/ **hillforts** (Brno-Obřany, Brno-Líšeň, Tabulová hora u Klentnice)
 - zahloubená obydlí/ **sunken houses**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

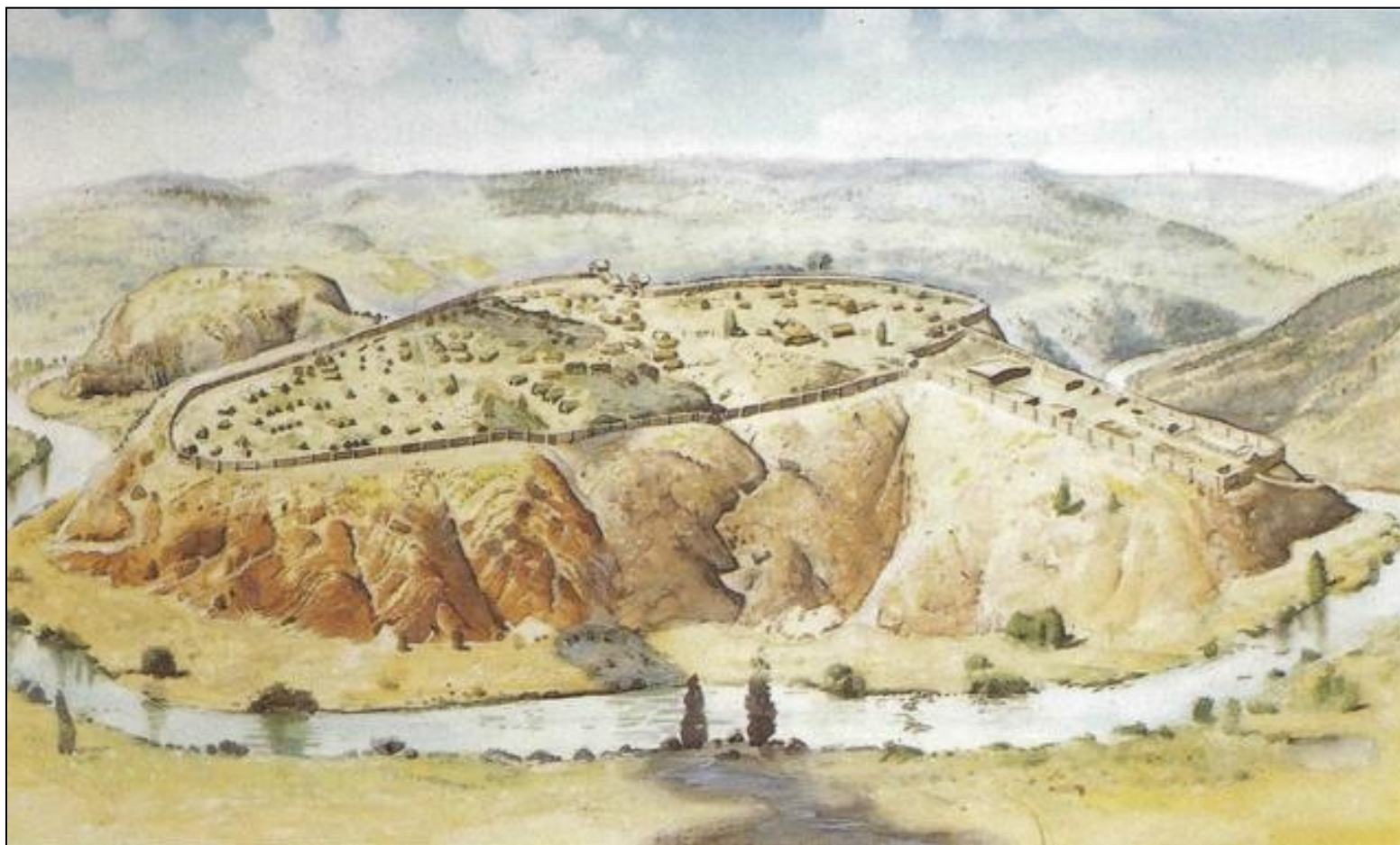

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST/ THANK YOU FOR YOUR ATTENTION

Brno-Obřany. Kresebná rekonstrukce pravěkého hradiska (podle L. Baláka)/
Brno-Obřany. Reconstruction of prehistoric hillfort (drawing by L. Balák)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ